

VOORJAARSNOTA 2023

VERSIE voor college 30 MEI 2023

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Leeswijzer	5
Hoofdstuk 1 Grote opgaven	6
Hoofdstuk 2 Inhoudelijke ontwikkelingen en financiële gevolgen	9
Programma 1 Politiek dichtbij	9
Programma 2 Wonen en leefbaarheid	13
Programma 3 Werken en leren	22
Programma 4 Zorgen en samenleven	27
Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen	37
Paragraaf Bedrijfsvoering	38
Hoofdstuk 3 Financiën algemeen	43
Hoofdstuk 4 Technische en financiële uitgangspunten meerjarenbegroting 2024 – 2027	44
Hoofdstuk 5 Financiële doorkijk 2024 – 2027	45

Inleiding

Met het vaststellen van de Voorjaarsnota 2023 stelt uw raad de kaders voor de Programmabegroting 2024-2027 vast. Deze Voorjaarsnota laat zien voor welke ontwikkelingen de gemeente Zutphen de komende jaren staat, wat daarvan de financiële consequenties zijn en hoe we die willen financieren. Afgelopen jaren was de Voorjaarsnota met name financieel gericht. Het gevolg daarvan was dat bij de Programmabegroting voornamelijk de inhoudelijke ontwikkeling aan de orde kwam inclusief de financiële consequentie hiervan. Hierdoor vond de kaderstelling voor de begroting door de raad niet bijtijds plaats en werd het begrotingsproces diffuus. Met deze Voorjaarsnota willen we het gesprek met uw raad weer meer inhoudelijk maken. En u de gelegenheid geven te sturen op alle relevante kaders.

Zes toetsstenen

We werken verder aan de uitvoering van ons coalitieakkoord 'Natuurlijk betrokken, gelijk vooruit'. Deze heeft een eerste vertaling gekregen in de Najaarsnota en de Programmabegroting 2023. De uitvoering van deze Programmabegroting loopt en geeft ons inzicht in relevante ontwikkelingen voor de Voorjaarsnota 2023. De wereld om ons heen staat niet stil. Ook dat heeft invloed op deze Voorjaarsnota. We leven in een tijd van grote mondiale veranderingen en crises. Crises die hun weerslag hebben op onze inwoners en op de verantwoordelijkheden van raad en college. In ons coalitieakkoord 'Natuurlijk betrokken, gelijk vooruit' hebben we ingezet op verdere vergroening en verduurzaming, op kansengelijkheid, inclusiviteit, sterke wijken met woningen voor iedereen en een sterke economische infrastructuur. De ontwikkelingen die in ons land plaats vinden zoals de energiecrisis en de gevolgen van de stikstofproblematiek maken deze thema's extra actueel. In deze Voorjaarsnota bouwen we verder aan een toekomstgericht en toekomstbestendig Zutphen.

In het Coalitieakkoord staan zes toetsstenen. De toetsstenen hebben we gebruikt om te bepalen welke ontwikkelingen moeten leiden tot voorstellen voor de Voorjaarsnota. De toetssteen 'Ambitieuw maar realistisch' geldt voor onze inhoudelijke opgaven én voor de randvoorwaarden. Het is belangrijk dat de organisatie alle opgaven uit kan voeren. We kiezen er voor om zoveel mogelijk –in alle drie domeinen- te investeren in vaste formatie. Soms betreffen het dermate specialistische opgaven of kortdurende opdrachten dat we daarvoor middelen vragen om extern in te huren.

Zes toetsstenen:

- 1. Vergroot het de kansengelijkheid van onze inwoners?*
- 2. Verkleint het onze ecologische voetafdruk?*
- 3. Draagt het bij aan sociale samenhang en inclusiviteit?*
- 4. Is het ambitieus maar realistisch?*
- 5. Kunnen we het uitleggen aan iedere inwoner van de gemeente?*
- 6. Versterkt het de positie van de gemeente Zutphen?*

Relatie met de Meicirculaire

De Voorjaarsnota geeft de belangrijkste kaders voor de komende begroting. Wij brengen in beeld welke plannen er zijn, welke budgetaanpassingen we moeten doen en welk nieuw beleid er voor met name 2024 ligt. Het totaal van de Voorjaarsnota zoals wij u die nu presenteren kent een negatief saldo. Een belangrijke ontbrekende schakel voor het voltooiën van de Voorjaarsnota is de meicirculaire. Deze is nog niet bekend tijdens het schrijven van deze Voorjaarsnota waardoor we het actuele beeld van de Algemene Uitkering niet kennen. Inmiddels is duidelijk dat het Rijk de incidentele extra bijdrage in 2026 voor alle gemeenten doorzet voor 2027 en verder, en de bijdrage (€2,6 miljoen) structureel van aard wordt. Daarnaast gaat het Rijk de inflatie compenseren. Vooralsnog gaan wij ervan uit dat de Meicirculaire de negatieve resultaten gaat opheffen en de meerjarenbegroting 2024 – 2027 structureel sluitend is.

Tijdens de bespreking van deze Voorjaarsnota in het forum op 15 juni a.s. is de meicirculaire bekend en kunnen de consequenties daarvan meegenomen worden en kunnen we bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2024 – 2027 desgewenst aanvullende maatregelen treffen.

In de tabellen staan de inhoudelijke voorstellen met hun financiële consequenties op volgorde van prioriteit. Mocht de meicirculaire de begroting niet sluitend maken heeft dit uiteraard consequenties en gaat nieuw beleid niet door of moet er bezuinigd worden.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 gaan we in op de grote opgaven waarvoor de gemeente Zutphen staat. In hoofdstuk 2 schetsen we de relevante ontwikkelingen voor met name 2024. Ook nieuwe wetgeving, investeringen en budgetaanpassingen spelen een rol in het bijstellen en prioriteren van onze opgaven en daarmee de inzet van financiële middelen. Dit maken we zichtbaar bij elk programma. In hoofdstuk 3 schetsen we de financiële situatie, we leggen in hoofdstuk 4 de financiële uitgangspunten aan u voor en in het laatste hoofdstuk geven we u een financieel overzicht op hoofdlijnen.

In hoofdstuk 2 geven we per subprogramma inzicht in de ontwikkelingen.

We beschrijven onder het kopje inhoudelijke ontwikkelingen de gewenste, noodzakelijke en budgettair neutrale ontwikkelingen.

Onder het kopje wettelijke ontwikkelingen staat het verplichte beleid.

Budgetaanpassingen staan beschreven onder het kopje financiële ontwikkelingen.

Als er geen sprake is van één van deze ontwikkelingen dan zijn de kopjes weggelaten.

Per subprogramma geven we in de tabellen de financiële consequenties voor 2024 weer.

In de tabellen met financiële gevolgen gebruiken we de verschillende categorieën.

Ter toelichting het volgende:

In de tabellen staan de voorstellen op volgorde van de mate van verplichting:

- Wettelijk nieuw beleid: dit is nieuw beleid waarvan de gemeente Zutphen verplicht is om het uit te voeren. In de meeste gevallen is hiervoor geld beschikbaar gesteld in de Algemene Uitkering.
- Budgetaanpassingen: dit zijn onvermijdelijke verhogingen of verlagingen in reeds bestaande budgetten. Voorbeelden hiervan zijn CAO aanpassingen van uitvoerende partijen binnen de jeugdzorg. Het betreft geen aanpassing van het gevoerde beleid, maar budgetaanpassingen van bestaand beleid.
- Noodzakelijk nieuw beleid: dit betreft nieuw beleid dat geen wettelijke grondslag kent, maar wel noodzakelijk is omdat het bijvoorbeeld een uitvloeisel is van een raadsbesluit.
- Budgettair neutrale voorstellen: de uitgaven van deze voorstellen worden gedekt door bijvoorbeeld reserves. Dit heeft voor de Voorjaarsnota geen gevolgen. De bedragen (inclusief dekking) worden in de begroting opgenomen. Indien er een krediet beschikbaar wordt gesteld, benoemen we dit in de tabel.
- Gewenst nieuw beleid: dit betreft nieuw beleid passend bij de genoemde ontwikkelingen, het coalitieakkoord en de zes toetsstenen.

Als een voorstel incidenteel is staat dit aangegeven met (!).

Hoofdstuk 1 Grote opgaven

We hebben grote opgaven te realiseren de komende jaren. Deze hebben we in de Najaarsnota benoemd en deze komen de komende jaren steeds terug op uw agenda. We noemen hier de grote opgaven voor onze gemeente die op diverse plekken in de Voorjaarsnota terugkomen.

Kansengelijkheid en voldoende werk

- **Bestaanszekerheid vergroten**

Het aantal huishoudens dat niet meer structureel rond kan komen neemt toe in de gemeente Zutphen. Er is meer armoede en de bestaanszekerheid van onze inwoners staat steeds meer onder druk. Inwoners zijn minder zeker van een voldoende en voorspelbaar inkomen. Hun banen staan onder druk en het wordt lastiger om mee te kunnen doen in de maatschappij. Als gemeente hebben we, in samenwerking met inwoners en maatschappelijke organisaties, een bijzondere verantwoordelijkheid voor inwoners die ondersteuning nodig hebben om op de arbeidsmarkt en in de maatschappij te kunnen participeren. In 2024 zetten we hier op in, met het ontwikkelen van een lokaal beleid bestaanszekerheid, het doorontwikkelen van het noodfonds, één toegang voor kinderen in armoede, en preventie gericht op jongeren.

- **Preventie voorop**

We zetten meer in op preventie, bijvoorbeeld door het versterken van de verschillende thematafels gezondheid, dementie en eenzaamheid. De ingezette lijn voor transformatie van de jeugdzorg geven we verder vorm. We willen geïndiceerde zorg verminderen en meer middelen beschikbaar stellen om met name lichte jeugdhulp te versterken. Het jongerenwerk heeft de afgelopen jaren met de straatcoaches en de activiteiten gezorgd voor minder overlast op straat en dat willen we voortzetten, versterken en uitbreiden.

- **Inwoner in beeld**

De inwoner vormt bij ons het vertrekpunt bij beleid en uitvoering in het sociaal domein. De oplossingen en ideeën van de inwoner gaan voor ons leidend zijn, niet de afzonderlijke wet- en regelgeving en systemen. Dit vraagt van ons als gemeente dat we dingen anders durven doen en (meer) integraal werken. Vertrouwen en gelijkwaardigheid zijn daarbij sleutelbegrippen. Vertrouwen van de overheid in de inwoners én inwoners die vertrouwen hebben in de overheid. Hier gaan wij het komende jaar en de jaren daarna vol op inzetten met een duidelijk en gefaseerd projectplan.

- **Aantrekkelijk ondernemen**

Het vestigingsklimaat van onze gemeente moet verbeterd worden om te zorgen dat we meer werk krijgen voor onze inwoners. Het is van belang om de beschikbare ruimte op de bedrijventerreinen zo optimaal mogelijk te benutten. Voor De Mars-Bufferzone-IJsselzone-Industriehaven werken we aan een ontwikkelkader voor het gebied. We werken met ondernemers en onderwijs samen aan de aansluiting en versterking van het MBO en vakonderwijs in de gemeente Zutphen. We onderzoeken de mogelijkheden voor een innovatiecampus.

Toekomstgericht

- **Omgevingsvisie**

In 2024 stelt de gemeenteraad de Omgevingsvisie vast. Deze visie biedt het integrale kader voor de ontwikkeling en beleidsuitgangspunten voor de gemeente Zutphen. In aansluiting op de Omgevingsvisie maken we een nieuw VCP (verkeerscirculatieplan) en parkeerbeleid. Ook starten we in 2024 met het opstellen van een visie op het landelijk gebied en maken we de sociaal-economische visie. De fysieke ruimte in onze gemeente is schaars: samen met inwoners en ondernemers kiezen we scenario's die gaan gelden als voorwaarden voor onze toekomstbestendige besluiten. We laten

ons in het najaar van 2023 inspireren door het Toekomstfestival, waar we met stad en dorp in gesprek gaan over de toekomst van de gemeente. In 2024 geven we hier een vervolg aan.

- **Rechtvaardige energietransitie**

Om CO₂-reductie te realiseren zetten we de komende jaren in op het besparen van energie, het lokaal koppelen van vraag en aanbod van energie en duurzame mobiliteit. We zetten ons samen met woningcorporaties op verschillende manieren in tegen energiearmoede en stimuleren eigen opwek en woningisolatie voor alle doelgroepen. We verkennen met ondernemers de oprichting van een Smart Energy Hub op De Mars. Ook stellen we wijkwarmteplannen op. We bereiden het warmtenet Helbergen voor. Als gemeente nemen we een aandeel in het warmtenetwerkbedrijf en nemen we een deel van de onrendabele investering op ons. In de meerjarenbegroting anticiperen we hierop.

- **Woningbouwopgave**

We bereiden meerdere woningbouwlocaties voor zoals de Hoven Noord, Leesten-Schouwbroek, Kleine Linie en rondom de binnenstad. In 2024 bouwen we minstens 230 woningen. We zetten in op betaalbaarheid en op de instrumenten die daarvoor nodig zijn.

- **Voorzieningen op peil**

De gemeente zet in op vernieuwbouw van de Hanzehof en herinrichting van de openbare ruimte rondom de Hanzehof.

We blijven investeren in de binnenstad, want dit is voor ons een belangrijke trekpleister door de historische waarde en de veelheid aan voorzieningen.

We streven naar een school, een ontmoetingsplek en een supermarkt in elke wijk.

Ook in 2024 blijven we ons inzetten voor goede en laagdrempelige zorg voor onze inwoners.

Sterk en inclusief

- **Voortbouwen aan sterke wijken**

We vinden het belangrijk om de sociale cohesie in de wijken te versterken en daar waar mogelijk onze dienstverlening wijkgericht aan te bieden. De afgelopen jaren hebben we met inwoners en organisaties gebouwd aan betere leefbaarheid in de wijken. In 2024 willen we hier extra in investeren. Dit doen we door projecten in de wijken voort te zetten en door met betrokkenen een plan te maken hoe wijkgericht werken nog beter kan.

- **Vertrouwen in de democratie / lokale politiek**

Inwoners krijgen meer invloed op de dingen die in hun gemeenschap gebeuren. Dat vraagt van bestuur en organisatie een verandering in houding en gedrag. Zichtbaar, geïnteresseerd en duidelijk, zijn kenmerken van dat gedrag. Participatie en dienstverlening zijn in 2024 speerpunten.

- **Regionale samenwerking**

Regionale samenwerking neemt aan belang toe. Naast internationale crises waar het effect voelbaar is in onze regio, staat Nederland voor tal van nationale opgaven die regionaal aangepakt dienen te worden. Bijvoorbeeld woningbouw, bereikbaarheid, energie en klimaat, water, de transitie van de landbouw en de stikstofproblematiek. Vanuit het kabinet verschenen in korte tijd tientallen Kamerbrieven waarin het kabinet richting geeft. Provincies spreken vervolgens regio's aan om in nauwe samenwerking concrete afspraken te maken over aanpak van deze opgaven. De Regio Stedendriehoek staat daarmee vol in de schijnwerpers. Om grote opgaven te kunnen realiseren is een goede samenwerking met de provincie, de Regio Stedendriehoek en onze buurgemeenten erg belangrijk. Ook de samenwerking met andere gemeenten bijvoorbeeld in de M50 (middelgrote gemeenten) en RS4 (middelgrote gemeenten Gelderland) is van belang om doelen te bereiken. Samen zijn we sterker en effectiever.

Financieren van de grote investeringen

De komende jaren doen we een aantal nieuwe investeringen, met name voor gebiedsontwikkeling/ woningbouw. Deze komen terug in deze Voorjaarsnota. De meeste investeringen hebben nog geen

lasten in 2024. Wel dient er een krediet beschikbaar te worden gesteld, zodat een begin gemaakt kan worden met de investering. In de meerjarenbegroting zijn dan de uitgaven op termijn zichtbaar gemaakt. Dit geldt bijvoorbeeld voor de Hanzehof waarvoor nu een krediet wordt gevraagd. De lasten hiervan komen voor het eerst in 2027.

Een andere investering betreft het warmtenet Helbergen. Dit betreft een investering tussen de €2.000.000 en €2.500.000. Deze investering is nu nog niet opgenomen in de Voorjaarsnota, omdat het nog onduidelijk is of deze investering doorgang vindt en voor welk bedrag. Daarom wordt deze investering opgenomen in de risicoparagraaf van de meerjarenbegroting 2024 – 2027.

Hoofdstuk 2 Inhoudelijke ontwikkelingen en financiële gevolgen

Programma 1 Politiek dichtbij

Ambitie

Lokaal betrokken en wijkgericht

Wij zijn een open en laagdrempelige gemeente, dicht bij alle inwoners. We zijn zichtbaar in stad, dorp en wijken. We staan voor democratische vernieuwing en een betrouwbare overheid.

We maken gebruik van de aanwezige kwaliteiten in de samenleving. We stimuleren dat inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en buurten actief oppakken wat zij zelf kunnen.

Samen werken wij verder aan een inclusief Zutphen waarin inwoners met elkaar verbonden zijn, naar elkaar omkijken, waarin iedereen van betekenis is. Waar elke wijk een herkenbare identiteit heeft die door de wijkbewoners zelf gekozen is.

We hebben in onze dienstverlening oog voor de menselijke maat. We zorgen ervoor dat zaken zorgvuldig worden opgepakt en dat we transparant en aanspreekbaar zijn. Onze dienstverlening is toegankelijk en begrijpelijk, zodat iedereen eenvoudig zaken met ons kan doen. We sluiten aan bij landelijke standaarden voor (digitale) dienstverlening. Onze inwoners zien de gemeente Zutphen als een benaderbare, betrouwbare en transparante organisatie met een open blik. Onze communicatie is duidelijk, efficiënt, toegankelijk, inclusief en betrouwbaar.

Over gemeentegrenzen heen

Wij zetten ons in voor een goede samenwerking met de regio Stedendriehoek, onze buurgemeenten en de provincie Gelderland. Als gemeente staan wij voor meervoudige en maatschappelijke opgaven. Die opgaven gaan over onze gemeentegrenzen heen, vragen grote investeringen en hebben soms conflicterende belangen. De rol van de regio neemt daardoor aan belang toe. Ook het Rijk verwacht in toenemende mate van regio's, dat zij een rol pakken in complexe maatschappelijke opgaven zoals de Regionale Energietransitie en het woon- en stikstofdossier.

	Subprogramma's	Producten
1.1	Lokaal betrokken en Wijkgericht	001 - Bestuur
		003 – Burgerzaken
		005 – Communicatie
		007 – Wijkgericht werken
1.2	Over gemeentegrenzen heen	001 – Bestuur

1.1. Lokaal betrokken en wijkgericht

001 - Bestuur

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Lokaal betrokken: Inwoners krijgen meer invloed op de dingen die in hun gemeenschap gebeuren. Dat vraagt van het college en de gemeenteraad een verandering in houding en

gedrag. Lokaal betrokken gemeentebestuur kenmerkt zich door oprechte en aantoonbare interesse in inwoners en hun omgeving. De griffie zet in op betere zichtbaarheid van de gemeenteraad, door expliciete communicatie, zichtbaarheid in de wijken en bestuurlijke vernieuwing.

Financiële ontwikkelingen (budgetaanpassingen)

- Storting pensioenen wethouders: Jaarlijkse storting omlaag brengen vanwege vrijval rente.
- Wachtgeldverplichtingen: Budget verhogen en aanpassen aan huidige situatie

003 - Burgerzaken

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Complexere verkiezingen: De organisatie van de verkiezingen wordt steeds complexer, zowel op het stadhuis als op de stembureaus. Er is een aantal oorzaken zoals veranderende wetgeving, de toename van het aantal stembureaus en de verzwaring van het proces op de stembureaus. Daarom gaan we in 2024 de organisatie en de randvoorwaarden verbeteren. We willen het budget verhogen voor extra stembureaus, meer licenties voor digitale trainingen, hogere vergoeding (voor meer) stembureauleden en een projectleider aantrekken (tevens beleidsmedewerker Publiekszaken) (conform de benchmark).

Wettelijke ontwikkelingen

- Toename verstrekking paspoorten: Er komt vanaf 2024 en verder een toename in aanvragen in paspoorten en ID-kaarten. De documenten zijn vanaf 2019 10 jaar geldig in plaats van 5 jaar en dat leidt ertoe dat er vanaf 2024 een piek gaat ontstaan in het aanvragen van deze documenten.
Voor behandeling van de aanvragen is er extra formatie nodig aan de balie. Deze formatie uitbreiding wordt zoveel mogelijk gefinancierd uit de leges opbrengsten.
- Effect digitalisering: Sinds mei 2022 is het mogelijk digitaal een rijbewijs aan te vragen via een plaatselijke fotograaf. Het percentage rijbewijzen dat op deze manier aangevraagd wordt, stijgt geleidelijk sinds de invoer van dit systeem. Dit heeft ook gevolgen voor de inkomsten en uitgaven van rijbewijzen voor de gemeente (deel van de dienstverlening komt te vervallen).

007 - Wijkgericht werken

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Wijkgericht werken: In diverse projecten werken we aan sterke wijken en buurten. In 2023 zijn we gestart met twee sporen waarop we wijkgericht werken verder doorontwikkelen in 2024, in denken en doen. In het eerste spoor werken we in specifieke opgaven en projecten meer integraal en wijkgericht, zoals in de energietransitie (sociale perspectief meenemen in communicatie naar en ondersteuning van inwoners over warmtenet), programma Waterkwartier (versterken leefbaarheid door integrale aanpak), de Omgevingsvisie (ruimtelijke kwaliteit verbinden met sociale kwaliteit) en de Buurtkijker (verdieping van Zutphen in cijfers op buurtniveau). In 2024 zetten we ook verder in op het evalueren en doorontwikkelen van het Zutphenfonds. Met dit fonds versnellen we laagdrempelige buurt- en inwonersinitiatieven. Ook maken we middelen vrij voor cofinanciering van projecten voor sterkere sociale cohesie in de wijken. Op die wijze kunnen meer nationale fondsen en provinciale gelden worden aangetrokken voor projecten.
In het tweede spoor werken we toe naar organisatiebreed meer wijkgericht werken, parallel aan de ontwikkeling van de visie op dienstverlening (hoe zijn we als gemeente aanwezig in de wijken?). Hiervoor gebruiken we natuurlijk de geleerde lessen van onze eigen projecten, en

inspiratie van wijkgericht werken in andere gemeenten. In 2024 werken we dit uit in Plan van aanpak 'wijkgericht werken in Zutphen en Warnsveld'. Ondertussen werken steeds meer consultants al in de wijken, bijvoorbeeld bij verschillende formuliereninlopen in buurtcentra (Wmo), of bij de vroegsignalering van ons team van schuldhulpverleners.

- Overheids- en inwonersparticipatie: In 2023 zijn we gestart met het vertalen van de ambitie uit het coalitieakkoord naar de volgende doelen: 1) We hebben hetzelfde beeld van participatie. Zowel bestuurders, ambtenaren, inwoners weten wat we verstaan onder overheids- en inwonersparticipatie, over verschillende vormen van participatie, rollen en bestuursstijlen. 2) We weten welke instrumenten er zijn om beter samen te werken als inwoners en overheid (bestuur en ambtelijke organisatie). 3) We weten wat er van ons als overheid gevraagd wordt ten aanzien van participatie en samenwerking met inwoners (houding en gedrag). Als verwachte resultaten hebben we een geüpdate versie van het Kader Anders Samenwerken, een instrumentenwaaier en werkafspraken geformuleerd. Het project loopt door tot eind 2024.

Financiële gevolgen subprogramma 'Lokaal betrokken en wijkgericht':

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie begroting 2024
003	Paspoorten en ID bewijzen, rijbewijzen	Wettelijk	€ 13.100
003	Extra budget verkiezingen	Noodzakelijk	€ 13.800
001	Wachtgeld op peil	Budgetaanp.	€ 69.000
001	Jaarlijkse storting aanpassen	Budgetaanp.	€ -200.000
003	Extra formatie aanvraag paspoorten en ID bewijzen	Gewenst	€ 124.600
960	Communicatie uitbreiding raad	Gewenst	€ 28.000
003	Projectleider verkiezingen/beleidsontwikkelaar publiekszaken	Gewenst	€ 95.600
001	Griffie formatie uitbreiding	Gewenst	€ 37.500
007	Budget wijkgericht werken	Gewenst	€ 60.000 (I)
007	Sociale cohesie-cofinanciering	Gewenst	€ 50.000
007	Projectleider Overheids- en inwonersparticipatie	Gewenst	€ 80.000 (I)

1.2. Over gemeentegrenzen heen

001 - Bestuur

Inhoudelijke ontwikkelingen:

- Regio Stedendriehoek: De acht samenwerkende gemeenten staan voor de uitdaging om met concrete plannen te komen hoe zij de verstedelijkingsambities op het gebied van wonen, werken en bereikbaarheid kunnen realiseren met behoud van de landschappelijke kwaliteit en met respect voor de natuur. Deze gezamenlijke doelen staan centraal in de strategische agenda. In 2023 stellen we de regionale uitvoeringsagenda (2023-2030) vast, waarin staat hoe deze plannen gerealiseerd gaan worden. De regio stelt voor de programmasturing van de uitvoeringsagenda, lobby en communicatie structureel en incidenteel te versterken.
- Investeringsplatform: Tegelijk met de uitvoeringsagenda onderzoekt de regio vanaf 2024 de mogelijkheden van een investeringsplatform. Dit platform kan het matchen van regionale projecten aan diversie financiële stromen makkelijker maken. De dossiers laten de

toenemende vraag van het Rijk aan de regio zien. Om aan deze vraag te kunnen voldoen, is een stevige werkorganisatie nodig die de ambtelijke en bestuurlijk processen in goede banen leidt en dit kan ondersteunen met een krachtige lobby namens de acht gemeenten.

- **Regiodeal:** De Regio koerst op deelname aan de 5^e ronde van de Regiodeal. De verwachte indiening van de aanvraag is november 2023. Als de aanvraag wordt geselecteerd, wordt deze in 2024 uitgewerkt in regionale programma's. De looptijd van de uitvoering is 2025, 2026 en 2027. De inhoudelijke basis voor de aanvraag is de Uitvoeringsagenda 2023-2030. Eén van de randvoorwaarden is dat 50% van de financiering beschikbaar komt via overheden en bedrijven. Voor een aantal grote opgaven willen wij meedoen met de Regiodeal. Voor wat betreft onze cofinanciering, brengen wij middelen (geld en capaciteit) in die al in onze begroting zijn opgenomen. Indien extra middelen nodig zijn, komen wij hierop terug in de Voorjaarsnota 2024.
- **Versterken samenwerkingsagenda:** Wij pakken een proactieve rol op in het onderhouden van de verschillende netwerken. Daar waar we samen kunnen optrekken met deze partijen, bijvoorbeeld om in aanmerking te komen voor fondsen van het Rijk, zoeken we actief naar verbindingen. Een goede samenwerking binnen Oost-Nederland, zoals met de provincie, de Regio Stedendriehoek en onze buurgemeenten is belangrijk om de grote opgaven rondom woningbouw, bereikbaarheid, energie en klimaat te realiseren. Ook de samenwerking binnen de VNG, de middelgrote gemeenten in Nederland (M50) en de middelgrote Gelderse gemeenten (RS4) zijn van belang om doelen te bereiken. De actieve inzet op samenwerking vraagt organisatiebreed de komende jaren aandacht. Voor de ondersteuning van het bestuur en de coördinatie intern is meer capaciteit nodig.

Financiële gevolgen subprogramma 'Over gemeentegrenzen heen':

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie begroting 2024
001	Verhoging Inwonerbijdrage Gemeenschappelijke Regeling Regio Stedendriehoek	Noodzakelijk	€ 72.000 (I) € 80.000
001	Versterken samenwerkingsagenda (formatie)	Gewenst	€ 53.000

Programma 2 Wonen en leefbaarheid

Ambitie

Jongeren, ouderen, gezinnen en mensen met een hoog, midden of laag inkomen: iedereen voelt zich thuis in Zutphen, Warnsveld en De Hoven. We willen dat woningen betaalbaar zijn. De binnenstad is aantrekkelijk, de daar omheen liggende woonwijken zijn prettig leefbaar en groen, de werklocaties zijn goed bereikbaar en zijn goed onderhouden. We hebben voorzieningen die passen bij het verzorgingsgebied en de behoeften van onze inwoners.

We willen een rechtvaardige energietransitie, waarbij we concrete doelen en haalbare doelen stellen voor de lokale opwekking van groene energie. We werken samen met inwoners en ondernemers om de energietransitie voor elkaar te krijgen. We benutten zo veel mogelijk de beschikbare bebouwde ruimte voor opwekking van zonne-energie en gaan samen met inwoners, eigenaren, corporaties en ontwikkelaars aan de slag om woningen en gebouwen van het aardgas af te halen of klaar te maken om van aardgas af te gaan. We zetten samen met inwoners en ondernemers onze schouders onder een duurzame, aantrekkelijke en klimaatbestendige leefomgeving. Duurzaam openbaar vervoer, deelauto's, de e-bike, slim parkeren en slimme mobiliteit worden belangrijker. Binnen de gemeente kun je snel en veilig lopen en fietsen. Iedereen kent de gemeente Zutphen als een gemeente die goed bereikbaar is per spoor, over water, over de weg én over snelfietspaden. Voor duurzaam wonen, werken en verplaatsen is denk-, doorzettings- en uitvoeringskracht nodig. We doen dit samen met bewoners, bedrijven en instellingen. Waar dat kan ondersteunen we maatschappelijke initiatieven.

We waarderen onze natuurlijke omgeving zoals de IJssel met haar uiterwaarden, de Berkel, het landelijk gebied, de groene zone tussen Zutphen en Warnsveld en het groen rondom de vestingwerken. We zetten ons in om het bomenbestand en de ecologische waarde te vergroten. Bij herinrichting, uitbreiding of inbreiding ontwikkelen we natuurinclusief waarbij groen een volwaardig uitgangspunt in het ontwerp is. De gemeente Zutphen heeft een compact stedelijk gebied. Nieuwbouw en nieuwe ontwikkelingen realiseren we in het bestaande stedelijk gebied of direct tegen de bebouwde omgeving. De herstructurering van De Mars en realisatie van Noorderhaven, transformaties in de binnenstad en de ontwikkelingen van Leesten en De Hoven Noord zijn hier goede voorbeelden van. We zetten in op diverse transformaties en inbreidingen, met -waar dat kan- het herbenutten van bestaand vastgoed. De grotere uitbreidingslocaties Leesten en De Hoven Noord bieden ruimte voor starters, doorstroming en nieuwe inwoners.

We zijn trots op onze stad en het dorp en hun geschiedenis. De gemeente Zutphen heeft een rijkdom als het gaat om historisch erfgoed. Het is de drager van onze geschiedenis en het geeft de stad en dorp identiteit en sfeer. We zijn zuinig op ons erfgoed. Daarom gaan we nieuwe monumenten aanwijzen en beschermen. De missie van het Erfgoedcentrum van de gemeente Zutphen is om die verhalen van de stad levend, zichtbaar en toegankelijk voor het voetlicht te brengen, zodat Zutphen het bruisend cultureel centrum van het oosten wordt. We vertellen en delen het verhaal van stad, dorp en wijken met inwoners om bij te dragen aan sterke wijken met een stevige sociale cohesie en een eigen identiteit die grotendeels door wijkbewoners zelf bepaald, beheerd en verrijkt wordt.

De gemeente Zutphen is een aantrekkelijke gemeente om te wonen en werken, zowel voor onze inwoners als voor nieuwe inwoners. En dat willen we ook in de toekomst blijven. We zetten in op sociale en economische balans, een goed voorzieningenniveau en dynamiek en levendigheid in de stad. In de Omgevingsvisie schetsen we hoe de groei van onze gemeente vorm krijgt in relatie tot stedelijke vernieuwing, ruimtelijke kwaliteit, verduurzaming en economische versterking.

	Subprogramma's	Producten
2.1	Gevarieerd en betaalbaar wonen	310 – Gemeentelijke panden en gronden
		810 – Ruimtelijke ontwikkeling
		821 - Wonen
		830 - Grondzaken
2.2	Vergroening, Klimaatadaptatie en natuur	560 – Openbaar Groen en (openlucht) recreatie
		722 – Riolering
		724 – Gedenkparken
2.3	Rechtvaardige Energietransitie	723 – Milieu en Duurzaamheid
		725 - Duurzaamheid
2.4	Cultuur en Erfgoed	543 – Regionaal Archief en Erfgoedcentrum
		544 – Monumenten en Erfgoed
		545 – Archeologie
		550 – Kunst en Cultuur
2.5	Schoon en Veilig Verkeer	210 – Wegen
		211 – Verkeer
		222 – Havens en Kaden
2.6	Minder huishoudelijk afval	721 - Grondstoffen

2.1. Gevarieerd en betaalbaar wonen

810 - Ruimtelijke ontwikkeling

Inhoudelijke ontwikkelingen:

- Omgevingsvisie afronden: We zijn gestart met het opstellen van de Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie biedt het integrale kader voor de ontwikkeling van ruimtelijke initiatieven en beleidsuitgangspunten met betrekking tot de fysieke leefomgeving voor de gemeente Zutphen. De Omgevingsvisie integreert diverse bestaande beleidskaders en -visies en vormt de basis voor verschillende beleidsmatige en gebiedsgerichte uitvoeringsprogramma's. De Omgevingsvisie leggen we in 2024 aan uw raad voor.
- Toekomst van de gemeente Zutphen: Het maken van de Omgevingsvisie laat zien hoe belangrijk en inspirerend het is om steeds na te blijven denken over de toekomst van Zutphen en Warnsveld. Daarom organiseren we eind 2023 een toekomstfestival waarbij jong en oud worden uitgenodigd mee te denken over de toekomst van de gemeente Zutphen en wat die toekomst betekent voor het nu. Dit festival krijgt in 2024 een vervolg.
- Visie Landelijk Gebied actualiseren: We starten in 2024 met het actualiseren van onze visie voor het landelijk gebied. In 2015 is de Visie Landelijk Gebied vastgesteld. Sinds 2015 zijn er echter grote opgaven in het landelijk gebied bijgekomen, zoals de landbouwtransitie, klimaatadaptatie, stikstofopgave, energieopgave, natuurontwikkeling, versterking van biodiversiteit en het principe dat water en bodem sturend dienen te worden bij ruimtelijke beslissingen. Bovendien leveren regionale ontwikkelingen (o.a. Regioarrangementen, Gelders Programma Landelijk Gebied en Droogte in de Achterhoek) en ook de eigen Omgevingsvisie nieuwe vraagstukken op voor het landelijk gebied. Daarom willen we in 2024/2025 de Visie Landelijk Gebied actualiseren.
- Kader voor hoogbouw actualiseren: Zutphen en Warnsveld blijven groeien en de behoefte naar woningen blijft de komende jaren onverminderd groot, maar we hebben steeds minder ruimte om uit te breiden. Stedelijke verdichting, mengen van functies en ook hoogbouw zijn middelen om het ambitieniveau een stap verder te brengen. Het eerdere kader voor

hoogbouw, de nota Uhrhahn / Stadssilhouet, dateert uit 1999. In vervolg op de Omgevingsvisie willen we deze nota actualiseren.

Wettelijke ontwikkelingen:

- De Omgevingswet treedt in werking op 1 januari 2024: Dit betekent dat er zowel intern (voor de ambtelijke organisatie en het bestuur) als extern (voor initiatiefnemers, vergunningsvragers en burgers) veel gaat veranderen. Het is noodzakelijk dat er tijdens de invoering van de Omgevingswet (extra) aandacht wordt gevestigd op de communicatie over het inhoudelijke proces. Dit zorgt voor duidelijkheid in rollen en verwachtingen. De kern van de Omgevingswet is dat de behandeltijd op vergunningsaanvragen sterk wordt verkort. Tevens hebben we de afgelopen jaren goede ervaring opgedaan met de behandeling van ruimtelijke initiatieven via een proces van intake- en omgevingstafel(s). In 2024 gaan wij verder met het evalueren, herinrichten en aanscherpen van dit proces.

821-Wonen

Inhoudelijke ontwikkelingen:

- Uitvoeren Woondeal Stedendriehoek: De gemeente Zutphen is samen met de regiogemeenten, de provincie Gelderland en het ministerie van BZK, de Woondeal Stedendriehoek aangegaan. In 2024 realiseren we (tenminste) 230 woningen. We hebben een verdeling afgesproken over verschillende prijscategorieën. Een onderdeel van de regionale prestatieafspraken is het realiseren van flexwoningen. Samen met corporatie Ieder1 onderzoeken we mogelijke locaties.
- Doorontwikkeling instrumentarium betaalbare koop: Er zijn in de Woondeal afspraken gemaakt over het realiseren van betaalbare koopwoningen. Daarom gaan wij het instrumentarium (bijv. het BKZ Startersmodel, een koopstarterslening, etc.) voor het borgen van beschikbaarheid en betaalbaarheid op de woningmarkt ontwikkelen.
- Doorstroming bevorderen: Sinds 2023 is er een verhuiscoach actief in Zutphen en Warnsveld. Dit werkt goed. Er is veel vraag naar ondersteuning bij potentiële doorstromers op de (sociale) huurmarkt. Daarom willen we de verhuiscoach in 2024 meer gaan inzetten.
- Beschermd wonen: We maken de beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis en van opvang naar wonen eerst. We stellen een geactualiseerde regiovisie op voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang, met daarin de belangrijkste regionale acties in de periode 2024 tot en met 2026. De middelen zetten we in via de centrumgemeente Deventer.
- Huisvesting arbeidsmigranten: We zijn samen met de regiogemeenten gestart om de huisvesting van arbeidsmigranten beter te organiseren en beleidsmatig gezamenlijk aan te pakken. We willen proactief de negatieve kanten van arbeidsmigratie, zoals slechte woon- en arbeidsomstandigheden, tegen gaan.
- Woningbouw De Hoven Noord: Voor de planvorming van de woningbouwlocatie De Hoven Noord maken we in 2024 het stedenbouwkundig plan, doen we noodzakelijke onderzoeken op het gebied van archeologie, ecologie en verkeer en werken we de financiële haalbaarheid uit. Het extra krediet maakt onderdeel uit van de grondexploitatie.
- Ontwikkeling Polsbroek: In 2024 gaan wij verder met de doorontwikkeling van Polsbroek waarvan het structuurplan in 2023 ter goedkeuring aan de raad wordt voorgelegd. Dit plan biedt het kader voor de gebiedsontwikkeling, waarbij woningen worden toegevoegd, leegstaand vastgoed wordt vervangen door nieuwbouw en de stedenbouwkundige opzet van het gebied verandert. Ook de ontwikkeling van de openbare ruimte is onderdeel van de gebiedsontwikkeling.
- Schouwbroek en Kleine Linie: in 2024 bereiden we deze locaties voor op woningbouw.

Wettelijke ontwikkelingen

- Nieuwe wetten uitvoeren: De nieuwe Wet Regie Volkshuisvesting, de Wet Regulering Middenhuur en de Wet Bevorderen Goed Verhuurderschap vragen om inzet op het gebied van het realiseren van woningbouwafspraken, het faciliteren van de Wet Regulering Middenhuur en het inrichten van een gemeentelijk Meldpunt Ongewenste Verhuursituaties.

Financiële gevolgen subprogramma 'Gevarieerd en betaalbaar wonen'

Product	Omschrijving	Categorie	Krediet	Mutatie begroting 2024
810	Omgevingswet – implementatie en communicatie	Wettelijk		€ 50.000 (I)
810	Omgevingswet intake	Wettelijk		€ 140.000 (I)
821	Inzet op regie Volkshuisvestingsprogramma	Wettelijk		€ 90.000
821	Huisvesting arbeidsmigranten – plan van aanpak	Noodzakelijk		€ 20.000 (I)
821	(Door)ontwikkelen instrumentarium betaalbare koop	Budg. Neutr.		
821	Verhuiscoach bevorderen doorstroming	Budg. Neutr.		
830	De Hoven-Noord aanvullend krediet	Budg. Neutr.	€ 250.000	
810	Toekomst Zutphen	Gewenst		€ 50.000
810	Visie Landelijk Gebied	Gewenst		€ 50.000 (I)
810	Gebiedsontwikkeling Polsbroek	Gewenst	€ 700.000	€ 100.000 (I)

2.2 Vergroening, Klimaatadaptatie en Natuur

560 - Openbaar Groen en (openlucht) recreatie

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Bedrijventerrein De Mars, Noorderhaven (inclusief uitloopgebied) en de binnenstad vergroenen: We willen schaduw bieden aan bewoners en bezoekers, en groen inzetten om wateroverlast te voorkomen en waterberging te creëren. We zetten de trend door wat betreft het beheer en onderhoud naar ecologisch beheer.
- Uitvoering klimaatadaptatiebeleid: In 2024 geven we uitvoering aan het klimaatadaptatiebeleid. De ambities en doelstellingen uit het beleid borgen we in omgevingsplannen, prestatieafspraken etc. Het lokaal hitteplan gaat in werking bij hete zomers.
- Versterken natuurwaarden: We geven uitvoering aan het biodiversiteitsplan door versterking van de natuurwaarden in de gemeente. In 2024 starten we diverse projecten rondom natuurinclusief bouwen en natuurbewustwording.
- Bomenbeleidsplan uitvoeren: We geven uitvoering aan de doelen van het Bomenbeleidsplan door het uitbreiden van het bomenbestand, het verbeteren van de vitaliteit van onze bomen en de juiste boom op de juiste plek. Dit doen we zowel in de lopende projecten en bij gebiedsontwikkeling, als bij uitbreiding van het bomenbestand in de wijken en langs de wegen. In het buitengebied willen we landschapselementen toevoegen, zowel op gemeentelijke grond als bij inwoners. Daarvoor haken we aan bij lopende acties en campagnes zoals Vogelbosjes van Plan Boom en de campagne van MeerBomenNu.
- Starten met een Groenpunt: Samen met de Werkmakers willen we starten met een Groenpunt. Doel is om inwonerinitiatieven beter te kunnen faciliteren en het vergroenen bij inwoners te stimuleren. Dit Groenpunt bestaat uit een website waarop duidelijke

informatie en stappenplannen te vinden zijn voor vergroening in de openbare ruimte. Bij het Groenpunt hoort ook een groenverbinder die de vergroeningsinitiatieven gaat begeleiden. We werken samen met Mede in Zutphen, zo behalen we ook sociaal-maatschappelijk doelen.

Financiële ontwikkelingen (budgetaanpassingen)

- Areaaluitbreiding: Door de uitbreiding van het areaal (met name Leesten, Noorderhaven en inbreidingen) nemen de onderhoudskosten evenredig toe.

722 - Riolering

Inhoudelijke ontwikkelingen

- De leefomgeving van Zutphen en Warnsveld is, op enkele plekken na, relatief goed ingericht op meer neerslag en een grotere afvoer van rivierwater. In en rondom de gemeente Zutphen speelt met name verdroging en lagere grondwaterstanden. Samen met de Waterschappen werken we aan een ecologische en klimaatadaptieve inrichting van het landelijk gebied, de bebouwde omgeving en de uiterwaarden.
- We richten ons op een waterrobuust systeem. Dit wil zeggen dat de kwaliteit en kwantiteit van water in onze stad wordt gewaarborgd waarbij we anticiperen op het veranderende klimaat.

724 - Gedenkparken

Inhoudelijke ontwikkelingen:

- We geven vervolg aan de Beheersverordening gedenkparken (2017) door onder andere het verfraaien van de entree van gedenkpark de Ooster met vaste planten en bloeiende heesters.

Financiële gevolgen subprogramma 'Vergroening, klimaatadaptatie en natuur'

Product	Omschrijving	Categorie	Krediet	Mutatie begroting 2024
560/210	Areaal uitbreiding	Budgetaanp.		€ 70.000
560	Vergroenen van de Noorderhaven (krediet in 2024/kosten vanaf 2025)	Gewenst	€150.000	
560	Uitloopgebied Noorderhaven	Gewenst	€ 500.000	€ 25.000
560	Inrichten Groenpunt	Gewenst		€ 40.000 (I)

2.3. Rechtvaardige Energietransitie

723 - Milieu en Duurzaamheid

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Omgevingsdienst Achterhoek: Een belangrijk deel van de uitvoering van de wettelijke milieutaken wordt door de Omgevingsdienst Achterhoek uitgevoerd. De taken vallen onder een Gemeenschappelijke Regeling waarvoor separaat een wijzigingsvoorstel en een begrotingsvoorstel aan de gemeenteraad wordt aangeboden. De impact van de nieuwe Omgevingswet, maar ook de stijging van de personeelslasten komen dan aan de orde.
- Schone Lucht Akkoord: in 2023 ondertekenen we het Schone Lucht Akkoord. Lokale luchtverontreiniging pakken we volgens dit akkoord aan. We maken een actieprogramma en geven voorlichting.

725 – Duurzaamheid en Programma Energietransitie

Nieuwe ontwikkelingen

- Reductie CO₂ : Om CO₂-reductie te realiseren zetten we de komende jaren in op het besparen van energie, het lokaal koppelen van vraag en aanbod van energie en duurzame mobiliteit. Hieronder is een selectie gegeven van onderwerpen waar we in 2024 aan werken:
- Uitvoering warmtenet Helbergen, aanpak en herstel openbare ruimte, deelneming in netwerkbedrijf en onrendabele top warmtenet Helbergen: Als gemeente participeren we met een aandeel in het warmtenetwerkbedrijf. Voor de aanleg is in 2022 een provinciale subsidie verkregen om het berekende tekort te dekken op de investering. Met de gemeentelijke bijdrage dekken we het resterende tekort / onrendabele top. In 2024 leggen we uw raad besluiten voor rondom de voorbereidingsfase voor het warmtenet in Helbergen. Financieel verwerken we dit in de risicoparaagraaf van de programmabegroting.
- Besparen en isoleren: We zetten ons samen met woningcorporaties in tegen energiearmoede en stimuleren eigen opwek en woningisolatie voor alle doelgroepen.
- Warmtenet Noordveen: We gaan het warmtenet in Noordveen voorbereiden, zodat een besluit genomen kan worden over de ontwikkeling.
- Warmteplan Leesten-Oost: We werken samen met de inwoners aan de voortgang van de warmtetransitie in de all-electric wijk Leesten-Oost.
- Herijking van de Regionale Energie Strategie: We evalueren de bestaande afspraken en indien nodig maken we aanvullende afspraken om de doelstellingen te halen.
- Afwegingskader wind: de besluitvorming rondom het afwegingskader wind vindt in 2024 plaats.
- Smart Energy Hub: Voor De Mars verkennen we samen met de bedrijven, Alliander en Oost NL de oprichting van een Smart Energy Hub. Partijen onderzoeken de mogelijkheden om gezamenlijk te investeren in het energienetwerk, de modernisering er van en het gezamenlijke eigendom.

Wettelijke ontwikkeling

- Nationaal Klimaatakkoord: Hierin is opgenomen dat in 2030 55% CO₂-reductie ten opzichte van 1990 gerealiseerd moet zijn.

Financiële gevolgen (budgetaanpassingen)

- Omgevingsdienst Achterhoek: aanpassing bijdrage aan de Gemeenschappelijke regeling als gevolg van hogere loonkosten en extra (wettelijke) werkzaamheden.

Financiële 'Gevolgen subprogramma 'rechtvaardige energietransitie'

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie begroting 2024
723	Omgevingsdienst Achterhoek	Budgetaanp.	€ 62.100
723	Schone lucht akkoord	Noodzakelijk	€ 25.000
725	Lokale aanpak isolatie nat. isolatieprogramma	Budg. Neutr.	
725	Proces regisseur smart energy hub	Gewenst	€ 50.000 (I)

2.4. Cultuur en erfgoed

543 - Regionaal Archief en erfgoedcentrum, 544 – Monumentenzorg en 545 Archeologie

Nieuwe ontwikkelingen

- Erfgoednota: We stellen in 2024 een Erfgoednota op.

- Coördinatie erfgoedcentrum: Het erfgoedcentrum vervult steeds meer een centrale rol in het leren, ontdekken en presenteren van ons erfgoed. Er is sprake van een toename van het aantal bezoekers (online en fysiek) en van de activiteiten. Professionele coördinatie is daarbij van belang.

Wettelijke ontwikkelingen:

- Erfgoedportaal in relatie tot Omgevingswet: Met de aankomende Omgevingswet is er een haal- en brengplicht van informatie voor de burger en overheid. Voor monumentenzorg en archeologie wordt deze informatie verstrekt via het digitale erfgoedportaal. Daarin kan de burger/initiatiefnemer alle relevante informatie halen die van invloed is op de besluiten door de overheid over diens initiatief. Het portaal sluit aan op de landelijke voorziening. Voor het op orde brengen en Omgevingswetproof maken van de content is incidentele inzet nodig.

550- Kunst en cultuur

Inhoudelijke ontwikkelingen:

- De gemeente zet in op vernieuwbouw van de Hanzehof en herinrichting van de openbare ruimte rondom de Hanzehof. Dit is een grote investering waarvan we nu reeds kunnen voorzien dat deze verricht moet gaan worden. Conform het raadsbesluit (24 april 2023) anticiperen we in de meerjarenbegroting hier financieel op door uit te gaan van een investering van €19,6 mln. (prijsspeil maart 2022) voor de aanpak van het vastgoed en € 3,1 mln. voor de herinrichting van de openbare ruimte.
- Uitvoeringsagenda cultuur: de uitvoering van deze agenda staat onder druk. Daarom is incidenteel budget nodig om een kwaliteitsslag te maken en scherpere prestatieafspraken te maken met onze culturele partners.

Financiële gevolgen subprogramma 'Cultuur en erfgoed'

Product	Omschrijving	Categorie	Krediet	Mutatie begroting 2024
544	Actualiseren erfgoedportaal	Wettelijk		€ 90.000 (I)
543	Erfgoednota	Gewenst		€ 40.000 (I)
543	Coördinatie erfgoedcentrum (formatie)	Gewenst		€ 28.500
550	Hanzehof (krediet 2024/kosten 2027)	Gewenst	€19,6 miljoen	
550	Hanzehof openbare ruimte (krediet 2024/kosten 2027)	Gewenst	€ 3,1 miljoen	
550	Tijdelijke capaciteit cultuur	Gewenst		€ 100.000 (I)

2.5. Schoon en veilig verkeer

210 - Wegen en 211 - Verkeer

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Er is toenemende schade ten gevolge van boomwortelopdruk. Boomwortels groeien onder het asfalt en door de druk die dit oplevert komt het asfalt omhoog en ontstaat er gevaarlijke wortelopdruk. Daardoor ontstaat het risico op letsels door valpartijen. Het herstel van wortelopdruk is een arbeidsintensief werk. Dit moet verantwoord gebeuren, waarbij expertise van bomen noodzakelijk is. Het huidige onderhoudsbudget is niet toereikend om het groot onderhoud uit te voeren. Structurele verhoging van het budget is noodzakelijk.

- Kruising Gerard Doustraat – Jan Vermeerstraat: deze staat op nummer 1 in de meest verkeersonveilige punten in het politiedistrict Noord en Oost Gelderland (maart 2023). Om dit gevaarlijke punt aan te pakken moet er eerst in 2024 onderzoek worden gedaan naar wat de beste inrichting voor het kruispunt is. In 2025 kan dan het kruispunt heringericht worden.
- Het kruispunt bij De Dreef – Rigastraat: dit kruispunt is een druk verkeerspunt met bezoekers van de Family Mall, fietsverkeer en verkeer van het bedrijventerrein. We pakken dit kruispunt aan, mede vanwege de te verwachten toename van verkeer door de realisatie van de nieuwe school.
- Veilige route Kompaancollege: De Kostverlorentunnel is in 2015 gerealiseerd. De route heeft geen voorrang en kruist het stationsplein. Ten behoeve van de realisatie van de nieuwe school op De Mars neemt de intensiteit van fietsverkeer toe. We vinden maatregelen nodig om de grotere fietsstroom goed en veilig te kunnen faciliteren op de route.
- Verkeerskundige begeleiding vergroten: Er is extra verkeerskundige capaciteit voor ondersteuning bij tal van projecten (zowel in eigen beheer als door derden) nodig. Daarnaast is mobiliteit een belangrijk thema in de regio. En is er behoefte om op het gebied van openbaar vervoer vroegtijdig in processen te zijn betrokken. Dit samen vraagt om het vergroten van verkeerskundige capaciteit.

Wettelijke ontwikkelingen

- Overwegen beveiligen: Het ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft het programma Niet Actief Beveiligde Overwegen (NABO) geïnitieerd met als doel alle openbare en openbaar toegankelijke niet actief beveiligde overwegen en overpaden op het hoofdreizigersnet, uiterlijk in 2023 te hebben gesaneerd of beveiligd. In dit kader heeft ProRail opdracht gekregen om het plan van aanpak programma NABO uit te voeren. De gemeente Zutphen is één van de laatste gemeentes waar de overwegen nog aangepakt moeten worden. Er is dit jaar een voorstel opgesteld waarmee aan de totale kosten van € 2,4 mln. door de gemeente Zutphen € 380.000,- bijgedragen wordt. Dit bedrag wordt in 2025 in één keer betaald. De provincie Gelderland heeft aangegeven dat een subsidie van maximaal € 190.000,- mogelijk is.

Financiële ontwikkelingen (budgetaanpassing)

- Extra storting bedrijfsmiddelen: Jaarlijks wordt er gestort in de reserve bedrijfsmiddelen, doordat er in 2019 en 2020 geen storting heeft plaatsgevonden en er geen rente meer aan de reserve wordt toegekend ontstaat er een tekort. Om materieel en voertuigen duurzaam te kunnen blijven vervangen is een budgetaanpassing nodig.

Product - 222 Havens en kaden

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Baggeren Industriehaven: In 2023 bereiden we de baggerwerkzaamheden voor de Industriehaven voor (gepland 2024). In deze voorbereiding onderzoeken we de mogelijkheden voor extra verdieping om grotere schepen te kunnen faciliteren en de gebruiksmogelijkheden van de haven te vergroten. Voor een goede motivatie van de extra investering in verdieping formuleren we een zogenaamde businesscase, samen met de bedrijven. De kosten van deze voorbereiding voor het baggerwerk en onderzoek naar verdieping dekken we uit beschikbaar gestelde middelen.

Financiële gevolgen subprogramma 'Verkeer en vervoer'

Product	Omschrijving	Categorie	Krediet	Mutatie begroting 2024
211	NABO's (kosten in 2025)	Wettelijk		
211	Herinrichting Kruising Gerard Doustraat - Jan Vermeerstraat (krediet 2024/kosten 2025)	Budg. Neutr	€ 775.000	
211	Verkeersmaatregelen De Dreef-Rigastraat (krediet 2024)	Budg. Neutr.	€ 400.000	
211	Veilige route scholieren Kompaancollege	Budg. Neutr	€300.000	
211	Extra capaciteit Verkeer	Budg. Neutr.		
div.	Extra storting bedrijfsmiddelen	Budgetaanp		€ 100.000
210	Groot onderhoud asfaltwegen	Gewenst		€ 75.000

2.6. Minder huishoudelijk afval

721 - Grondstoffen

Inhoudelijke ontwikkelingen:

- Afval- en grondstoffenplan uitvoeren: Samen met Circulus geven we uitvoering aan het afval- en grondstoffenplan met het accent op het inzamelen van schone grondstoffen. Bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties betrekken we actief bij het grondstoffenplan en de uitvoering er van. Dit pakken we zoveel mogelijk wijkgericht op. Per 1 januari 2024 starten we met 3 pilotgebieden met het omgekeerd inzamelen van restafval.

Programma 3 Werken en leren

Ambitie

Ondernemers, groot en klein, staan voor grote uitdagingen, snelle veranderingen en een onzekere toekomst. Grondstoftekorten, personeelstekorten, problemen in de wereldwijde distributieketens, sterk stijgende energiekosten, inflatie, leveringonzekerheid rond energie, stikstofproblematiek, energietransitie en in een aantal sectoren een sterk gestegen schuldenlasten maken duidelijk dat er op veel plekken knelpunten gaan ontstaan. Daar komt de druk op ruimte bij, waarbij o.a. vanuit wonen, klimaatadaptatie en energietransitie claims op bedrijventerreinen worden gelegd.

Dit vraagt om twee sporen: een gezamenlijke stabiele koers inzetten om samen grote opgaven op te pakken en aan de andere kant flexibel zijn om acute problemen adequaat op te kunnen pakken. Dit organiseren we in de periode 2022-2026.

Ondernemers hebben goed opgeleide medewerkers nodig en innovatieve ideeën. Scholen hebben behoefte aan goede input van bedrijven voor de ontwikkeling en actualisatie van lesprogramma's maar ook plekken waar leerlingen praktijkervaring kunnen opdoen.

Inwoners zoeken een passende baan of dagbesteding waarin ze hun talenten kunnen benutten en ontwikkelen.

Wij stimuleren inclusiviteit in het onderwijs en de ontwikkeling van integrale kindcentra, als instrument om de algemene ontwikkeling en kansengelijkheid van kinderen te bevorderen. Als gevolg van de personeelstekorten wordt het belang om samen te werken steeds groter. Daar hebben we al ervaring mee in de gemeente Zutphen, o.a. in de regiodeal in het Waterkwartier, in het Zutphens Ontwikkel Netwerk, via GelreWerkt! en de opzet van de Technieffabriek.

In de gemeente Zutphen zetten we de komende jaren in op intensievere samenwerking tussen inwoners, bedrijven, onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties. Samen ontwikkelen we een visie hoe we in de gemeente een aantrekkelijk en onderscheidend werken leerklimaat kunnen maken dat goed aansluit op de wensen en behoeften van inwoners, bedrijven en scholen, nu en in de toekomst. Ook besteden we aandacht aan het organiseren van passende randvoorwaarden om werken en leren toegankelijk te krijgen voor alle inwoners.

	Subprogramma's	Producten
3.1.	Onderwijs en Arbeidsmarkt	421 – Onderwijshuisvesting
		422 – Kinderopvang en Lokaal Onderwijsbeleid
		640 – GelreWerkt!
		600 – Participatie
3.2.	Aantrekkelijk ondernemen	311 – Straatmarkten
		320 – Economie
3.3.	Binnenstad en Toerisme	562 – Toerisme en Recreatie Programma Binnenstad

3.1. Onderwijs en arbeidsmarkt

600 - Participatie

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Agenda arbeidsmarktregio: We gaan aan de slag met de uitvoering van de meerjarenagenda arbeidsmarktregio die in 2023 is ontwikkeld als antwoord op de veranderingen in de economie en arbeidsmarkt, wettelijke ontwikkelingen en die gericht is op een inclusieve arbeidsmarkt.
- Inwoner in beeld: Wij bieden de inwoner, die voor het vinden van werk is aangewezen op de gemeente, ondersteuning richting participatie en/of werk. Wij gaan, als onderdeel van Inwoner in beeld, een grondige analyse doen om goed zicht te krijgen op de mogelijkheden, behoeften en benodigde voorzieningen om mensen een passende ondersteuning te bieden. Dit is onlosmakelijk verbonden met ondersteuning op het gebied van financiële zelfredzaamheid, zie daarvoor programma 4.

Wettelijke ontwikkelingen

- Nieuwe participatiewet: Naar aanleiding van het rapport De Participatiewet in Balans volgen een aantal wetswijzigingen, waarvan de invoering is voorzien voor 2024. De voorgestelde maatregelen gaan onder andere over het makkelijker maken van de opstap naar werk.
- Hervorming arbeidsmarktinfrastructuur: Het kabinet heeft een hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur aangekondigd die gevolgen heeft voor de arbeidsmarktregio's. Het gaat om een ontwikkeling richting brede werkcentra waar iedereen ondersteuning en advies kan krijgen over werk, scholing en loopbaan. Deze ontwikkeling wordt opgenomen in de meerjarenagenda van de arbeidsmarktregio.

Financiële ontwikkelingen (budgetaanpassingen)

- Bekostigen uitkeringen: Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor de uitvoering van de Participatiewet inclusief een subsidie voor de loonkostensubsidie (LKS). Vanaf 2022 is de bekostiging van de LKS gewijzigd. Voor 2024 is de verwachting dat de LKS vergoeding €1.315.000 bedraagt.

640 - GelreWerkt/Wsw/sociaal ontwikkelbedrijf

Inhoudelijke ontwikkelingen:

- Ondersteuning WSW: Sinds 2019 voert de gemeente Zutphen de Wsw zelf uit en hebben de 300 Wsw-medewerkers een dienstverband met de gemeente Zutphen. Een derde van de medewerkers is werkzaam op onze locatie De Opmars. De ondersteuning (met name voor HR-zaken) van deze specifieke groep medewerkers willen we verbeteren.
- Doorontwikkeling: Het sociaal ontwikkelbedrijf Zutphen streeft naar een sterke inclusieve samenleving, waar een ieder naar vermogen mee kan doen. Vanuit deze gedachte zijn we, samen met een aantal maatschappelijke partners gestart met het sociaal ontwikkelbedrijf, waar verschillende onderdelen (oa ZON, locatie De Opmars) onder vallen. In 2024 verkennen we op welke wijze we het sociaal ontwikkelbedrijf verder willen doorontwikkelen.

422 - Kinderopvang en lokaal onderwijsbeleid

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Breed aanbod jonge kinderen: We streven naar een breed aanbod aan vroeg- en voorschoolse educatie (VVE). Daarvoor stellen we nieuw beleid op om een doorgaande lijn voor het jonge kind te realiseren. Dit betreft voor- en voorschoolse educatie, inclusief peuteropvang, en opvang sociaal medische indicatie. Dit leidt tevens tot een Lokaal Educatieve Agenda voor VVE.

- In de gemeente Zutphen is het percentage laaggeletterden hoog (13- 16%) vergeleken met het landelijk gemiddelde. Een speerpunt uit het coalitieakkoord is beleid te ontwikkelen zodat het aantal laaggeletterden omlaag gaat met als doel meer kansengelijkheid. Met onze partners realiseren we daarvoor een doorgaande lijn voor een integrale taalaanpak voor alle leeftijden en doelgroepen.
- Onderzoek Innovatiecampus: Extra aandacht besteden we aan de aansluiting en versterking van het MBO met de arbeidsmarkt. In dat kader werken we samen met Aventus aan het onderzoeken en realiseren van de mogelijkheden voor een innovatiecampus, in lijn met de ontwikkelingen in Apeldoorn en Deventer. Hierbij wordt gewerkt aan het versnellen van de digitalisering in het MKB via een samenwerking met het MBO, waarbij we aansluiten op de ambities van de gemeente Zutphen voor de belangrijke economische sectoren. Gedacht wordt aan o.a. zorg, verduurzaming monumenten en/of waterstoftechniek.

Financiële ontwikkelingen (budgetaanpassingen)

- Leesmediacoach: In 2023 zijn we gestart met de leesmediacoach om lezen te bevorderen in het basisonderwijs. In 2024 gebruiken we het overgebleven budget van het Nationaal Programma Onderwijs (Corona herstel programma) (NPO) om nog 1 jaar de effecten te kunnen meten van deze inzet, voordat we overgaan tot structurele middelen. Andere projecten uit het NPO worden nader toegelicht bij Programma 4 Preventie Jeugd.

421 Onderwijshuisvesting

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Integrale onderwijshuisvestingsplan (IHP): In 2024 implementeren we dit plan (voorheen Masterplan Onderwijshuisvesting Zutphen). Deze toekomstvisie wordt vastgesteld in het najaar van 2023. We streven naar een sterke school in iedere wijk, bij voorkeur een integraal kindcentrum (IKC) zoals beschreven staat in het coalitieakkoord. In het IHP is rekening gehouden met de recent ontvangen leerlingenprognoses; dit bepaalt het minimaal aantal m2 onderwijshuisvesting. Uit het intensieve traject met de schoolbesturen komt een overzicht van de benodigde scholen per wijk.

Financiële ontwikkelingen:

- In 2024 heeft het IHP nog geen financiële gevolgen. Vanaf 2025 vullen we de reserve onderwijshuisvesting aan in verband met gestegen bouwkosten en duurzaamheidsmaatregelen.

Financiële gevolgen subprogramma Onderwijs en arbeidsmarkt

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie begroting 2024
600	Rijksbijdrage BUIG/loonkostensubsidie	Budgetaanp.	-€ 1.315.000
640	Verhoging huur De Opmars	Budgetaanp.	€ 20.000
421	Financiering vanuit reserve Onderwijshuisvesting	Budg.neutr.	
640	Extra formatie backoffice wsw	Gewenst	€ 88.700
422	Verkenning en implementatie innovatiecampus	Gewenst	€ 60.000 (I)

3.2. Aantrekkelijk ondernemen

320 - Economie

Inhoudelijke ontwikkelingen

- **Ontwikkeling De Mars:** Gezien de druk op de ruimte is het van belang om de beschikbare ruimte zo optimaal mogelijk te benutten, ook op de bedrijventerreinen. In 2023 is daarom gestart met de bestuursopdracht De Mars-Bufferzone-IJsselzone-Industriehaven. Onderdeel van de bestuursopdracht is de verbetering van de ontsluiting van De Mars. We gaan onderzoeken of een derde brug haalbaar is. Samen met inwoners, ondernemers en eigenaren werken we aan een geïntegreerd ontwikkelkader voor het gebied. Dit ronden we af in 2024. De financiering van dit tweede jaar moet gedekt worden uit de begroting 2024.
- **Sociaal-economische visie:** In samenhang met de Omgevingsvisie werken we aan een sociaal-economische visie (inclusief een uitvoeringsagenda). In 2023 start het kwantitatieve onderzoek. De visie helpt om meer samenhang en synergie te organiseren tussen bedrijven/organisaties, inwoners, onderwijsinstellingen en gemeentelijke organisatie. Zo kunnen we de gezamenlijke maatschappelijke opgaven beter oppakken. De visie draagt eraan bij dat Zutphen en Warnsveld toekomstbestendig, aantrekkelijk en onderscheidend blijven, ook in relatie tot omliggende gemeenten. In 2024 wordt de visie inclusief uitvoeringsagenda afgerond.
- **Accountmanagement versterken (accent op zorg):** We zetten extra in op de contacten met het bedrijfsleven om de relatie met het netwerk te intensiveren en de uitvoeringsagenda bij de visie goed uit te voeren. De zorgsector is een belangrijke economische pijler. Een groot aantal inwoners van onze gemeente, maar ook van de buurgemeenten vindt hier hun werk. Het is van belang dat wij intensief contact houden met deze instellingen en dat wij goed luisteren hoe de gemeente ervoor kan zorgen dat deze instellingen optimaal kunnen functioneren.
- **Samenwerking bedrijven, overheid en onderwijs:** Dit geven we vorm rond gezamenlijke thema's. Daarbij wordt als eerste onderwerp aandacht besteed aan de aansluiting en versterking van het MBO en vakonderwijs in de gemeente Zutphen door aan te sluiten op de ontwikkeling van innovatiecampussen (zie ook subprogramma onderwijs en arbeidsmarkt).

Wettelijke ontwikkelingen

- **Verduurzaming werklocaties:** Het Rijksprogramma Werklocaties is in de maak. Het zet in op verduurzaming van werklocaties en het activeren van bedrijven rond doelstellingen op het vlak van klimaat, energietransitie en circulariteit. Hier komt mogelijk landelijke normering uit voort. Zodra het programma bekend is, zetten we in op een vertaalslag naar de situatie in de gemeente Zutphen.

Financiële gevolgen subprogramma Aantrekkelijk ondernemen

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie begroting 2024
320	Bestuursopdracht De Mars-IJsselzone-Bufferzone-Industriehaven	Budgetaanp.	€ 125.000 (I)
320	Accountmanager zorg en economie	Gewenst	€ 100.000

3.3. Binnenstad en toerisme

Programma Binnenstad

Nieuwe ontwikkelingen

- **Integrale aanpak:** De binnenstad ontwikkelt van een winkelgebied naar een verblijfsgebied. We werken in de komende jaren, samen met ondernemers, eigenaren en inwoners, verder in het programma Binnenstad. Onze monumentale binnenstad met haar ligging aan het water en rustige hofjes blijft het uitgangspunt van onze inzet.
- **Duurzame kwaliteit van inrichting en gebruik:** De compacte monumentale binnenstad vraagt om uniformiteit en kwaliteit bij inrichting en gebruik. In de afgelopen coronajaren zijn tijdelijke maatregelen genomen. In de komende periode werken we samen met eigenaren, inwoners en ondernemers aan de kwaliteit en uitstraling. Het monumentale karakter blijft uitgangspunt met ruimte voor actuele ontwikkelingen zoals duurzaamheidsmaatregelen.
- **De functionele samenhang in de binnenstad:** Met de digitalisering van winkelen en verandering van de bezoekmotieven verandert onze binnenstad. We versterken de binnenstad als geheel en via de afzonderlijke deelgebieden. Mede vanwege invoering van de Omgevingswet ontwikkelen we een verbeterde werkwijze om initiatiefnemers te ondersteunen bij het realiseren van wonen boven winkels. We onderzoeken de mogelijkheden tot het sturen op kwaliteit van functies in de binnenstad.
- **Duurzame kwaliteit openbare ruimte en bereikbaarheid:** We beperken het autoverkeer en nemen maatregelen om het verblijf in de binnenstad prettig en comfortabel te houden, ook bij warm weer (zie ook programma 2, Wonen en leefbaarheid). In 2024 geven wij uitvoering aan het autoluw maken van de binnenstad.
- **Gebiedsontwikkeling binnenstad:** In de komende jaren zijn fysieke aanpassingen gepland zoals de gebiedsontwikkeling Polsbroek, de herinrichting van de Lange Hofstraat, de herinrichting van de Stationsstraat. De financiële consequenties zijn meegenomen in programma 2, Wonen en leefbaarheid.

562 Toerisme en recreatie

Inhoudelijke ontwikkelingen

- **Koersnotitie Toerisme:** De mogelijkheden voor toeristische ontwikkelingen worden meegenomen in de ontwikkeling van de Omgevingsvisie. Met de input uit de Omgevingsvisie wordt de Koersnotitie Toerisme in de loop van 2024 opgeleverd.
- **Promotie:** Stichting Zutphen Promotie, Hanzesteden Marketing en Achterhoek Toerisme zorgen voor het aantrekken van toeristisch-recreatieve bezoekers naar de binnenstad. In 2023 zetten we met veel activiteiten en extra budget in op het Hanzejaar. Ook voor de komende jaren willen investeren in het versterken en doorzetten van de evenementen en activiteiten. Dit verwerken we in de meerjarige afspraken met Stichting Zutphen Promotie. De reguliere gemeentelijke indexatie in 2023 is onvoldoende voor het in stand houden van de basistaken van Stichting Zutphen Promotie. Om de slagkracht van de organisatie te behouden zetten we in op het aanpassen van het budget door structurele compensatie van de gestegen kosten.

Financiële gevolgen subprogramma 'Binnenstad en toerisme'

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie begroting 2024
562	Binnenstad beperkt toegankelijk	Budg. Neutr.	
562	Stichting Zutphen Promotie	Gewenst	€ 160.000

Programma 4 Zorgen en samenleven

Ambitie

Een sterke inclusieve samenleving

We gaan uit van de kracht van onze inwoners en blijven inzetten op een sterke inclusieve samenleving. De gemeente Zutphen is voor iedereen een veilige en gezonde plek om te wonen, te werken, te sporten en naar school te gaan. Niemand wordt gediscrimineerd op grond van afkomst, huidskleur, seksualiteit, gender, leeftijd, geloof of het hebben van een beperking. Onze inwoners zijn zelfredzaam en krijgen hulp dichtbij huis. Wij koesteren de dynamiek in de wijken, in de eigen netwerken van inwoners en andere partijen en in de gemeente als geheel. Daarbij streven we naar kansengelijkheid en sociale samenhang in de wijken, waar mensen elkaar kennen, helpen en opzoeken. Preventie, het voorkomen dat problemen ontstaan of verergeren, is het sleutelwoord. Daar waar het inwoners in hun netwerk, in de buurt of daarbuiten zelf niet lukt, ondersteunen wij. Onze grondhouding is werken vanuit de inwoner, integraal en gebiedsgericht.

	Subprogramma's	Producten
4.1.	Jeugd en Jongeren	630 - Jeugdzorg in natura
		632 - Jeugd algemeen
		633 - Jeugd PGB
		634 - Jeugd preventie
4.2.	Hulp en Welzijn	621 - Wmo begeleiding
		622 - Wmo huishoudelijke zorg
		623 - Wmo individuele middelen
		624 - Sociale basis en volksgezondheid
		625 - Wmo vervoer
4.3.	Vergroten financiële zelfredzaamheid	605 - Minimabeleid
		608 - Schuldhulpverlening
		610 - Inkomensvoorziening
		670 - Inburgering
		640 - GelreWerkt!
4.4.	Sport, bewegen en verenigingen	530 - Sport
4.5.	Veiligheid	120 - Brandweer
		140 - Openbare orde en veiligheid

4.1. Jeugd en jongeren

630 - Jeugdzorg in natura, 632 - Algemeen en 633 - PGB

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Lichte jeugdhulp realiseren: De ingezette lijn van het Beleidsplan Jeugd Zutphen 2021-2024 voor transformatie van de zorg geven we verder vorm. We willen geïndiceerde zorg verminderen en meer middelen beschikbaar te stellen om het voorliggende veld te versterken. Prioriteit heeft het realiseren van de ontwikkelingen in de pilot 'lichte jeugdhulp anders organiseren in Zutphen': groepsaanbod ontwikkelen en tegelijkertijd versterken van de regiefunctie van de jeugdconsulenten bij de meer complexe casuïstiek.

Wettelijke ontwikkelingen

- **Gemeenschappelijke Regeling vormen:** De landelijke Hervormingsagenda Jeugd verplicht onder andere tot het vormen van een Gemeenschappelijke regeling (GR) en een herziening van de regionale inkoop van jeugdhulpvoorzieningen. Dit vraagt (incidenteel) om extra inzet van de gemeenten.
- **Verantwoordelijkheid jeugdbescherming:** De landelijke Hervormingsagenda Jeugd en, vooruitlopend daarop, de Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming leiden er ook toe dat lokale teams de verantwoordelijkheid krijgen voor regie op de meest passende hulp voor een kind met een jeugdbeschermingsmaatregel. Lokale teams moeten voor elk gezin met een maatregel een vaste contactpersoon hebben. Ook in het kader van veiligheid worden hogere eisen aan de lokale teams gesteld (Kwaliteitskader werken aan Veiligheid voor lokale teams). Er is structureel extra capaciteit nodig om deze wettelijke taak uit te kunnen voeren.

Financiële ontwikkelingen (budgetaanpassingen)

- **Zorg in natura:** Op basis van de werkelijke jaarrekening 2022, de begrote extra kosten 2023 en de indexering van de kosten van jeugdzorg in 2023 en 2024 hebben wij een nieuwe prognose voor 2024 opgesteld. Deze leidt tot lagere lasten in 2024. Het Rijk heeft de regio's opdracht gegeven om samen met zorginstellingen de beweging te maken naar kleinere verblijfsgroepen en meer begeleiding per groep. De gemiddelde kosten per cliënt nemen hierdoor toe. Voor jeugdzorgplus en andere essentiële functies (heel specialistische jeugdzorg) wordt in 2023 een samenwerkingsconvenant gesloten met daarbij behorende tarieven. In de begroting 2024 (Zorg in natura) is dit verwerkt.
- We verwachten meerkosten in verband met het formuleren van een advies over het vormen van een GR, kosten bedrijfsvoering en indexering van lonen van het regioteam.
- De NEA indexering voor het Jeugdwet- en leerlingenvervoer ligt hoger dan de gemeentelijke indexering.

634 Preventie

Inhoudelijke ontwikkelingen

- **Lichte jeugdhulp:** In mei 2023 is het Team Lichte jeugdhulp van start gegaan met 14 zorgaanbieders om gezamenlijk lichte hulp laagdrempelig, dichtbij huis en zonder indicatie beschikbaar te stellen.
- **Versterken van het jongerenwerk en ontmoetingsplek:** Het jongerenwerk heeft de afgelopen jaren met de straatcoaches en de activiteiten gezorgd voor minder overlast op straat en dat willen we voortzetten. Juist vanwege de directe en persoonsgerichte benadering door de straatcoaches. We willen ook dat jongeren een ontmoetingsplek hebben waar zij hun vrienden kunnen ontmoeten conform het coalitieakkoord. Het gebruik van drugs en alcohol onder jongeren willen we verminderen door samen met scholen, de jongerenwerkers van Tactus & Kansrijk jongerenwerk en verenigingen steviger in te zetten op preventie.
- **Inzet jeugdhulp in onderwijs:** In 2021 zijn we gestart met pilots 'Versterken van het pedagogische klimaat door de inzet van jeugdhulp in de school in zowel het regulier primair onderwijs (PO) als het speciaal (basis) onderwijs (SO)'. Resultaat hiervan is laagdrempelige ondersteuning aan kind, ouders en leerkracht en rust op school. Deze pilots willen we borgen. Vanwege de pilotfase zijn met de zorgaanbieder scherpe tarieven afgesproken voor 2022 en 2023. In 2024 moeten we toe naar reële tarieven. Daarnaast is er sprake van nieuwe scholen en dat leidt tot meer benodigde inzet van de ondersteuningsteams. In 2024 continueren we de inzet van jeugdhulp (gezinsgeneralisten) in het Voortgezet Onderwijs met een nieuw convenant. De tarieven van de gezinsgeneralisten in het VO zijn sinds 2017 niet geïndexeerd en dat is nu noodzakelijk vanwege het nieuwe convenant.
- **Actieprogramma Kansrijke start:** Met het actieprogramma Kansrijke Start willen we (aanstaande) kwetsbare ouders helpen zodat hun kinderen zo gezond mogelijk hun leven

starten. De eerste 1000 dagen van het kind zijn hierbij van doorslaggevend belang. In de gemeente Zutphen hebben we een samenwerkingscoalitie opgebouwd waarbij 27 partijen zijn aangesloten. Per 1 januari 2024 gaat de financiering op een andere wijze plaatsvinden, namelijk via een brede specifieke uitkering (SPUK) van het Rijk, binnen het IZA GALA Programma (€45.350,- dekking uit SPUK middelen). Hierdoor is het mogelijk om een aantal interventies verder uit te breiden binnen de samenwerkingscoalitie.

Financiële ontwikkelingen (budgetaanpassingen)

- Versterken van het jongerenwerk: Het jongerenwerk is de afgelopen twee jaar voor de helft gefinancierd uit de lumpsum van Perspectief en incidentele middelen (NPO en voorliggende voorzieningen jeugd). Conform het collegebesluit gaan we de inzet van de 4 fte jongerenstraatwerk plus de middelen voor activiteiten structureel financieren.
- Indexatie voor de subsidie voor de preventieve partijen: De indexatie ligt hoger dan de gemeentelijke indexering, mede omdat de subsidies de afgelopen jaren niet zijn verhoogd.

Financiële gevolgen subprogramma 'Jeugd en jongeren'

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie begroting 2024
	Uitbreiding toegangsteam jeugd vanwege nieuwe wettelijke taken regie jeugdbescherming	Wettelijk	€ 317.600
630	Zorg in natura Jeugd. Prognose gebaseerd op jaarrekening 2022, meerkosten 2023, tariefsverhoging verblijf en indexering 2024: lagere lasten	Budgetaanp.	-€ 1.300.000
632 en 624	Extra kosten voorbereiding GR en inkoop en indexering	Budgetaanp.	€ 60.800
632	Leerlingenvervoer en jeugdwetvervoer (indexering)	Budgetaanp.	€ 134.300
623	Jeugdhulp in onderwijs	Budgetaanp.	€ 335.000
634	Jongerenwerk 2024-2025-2026	Budgetaanp.	€ 271.800
634	Ontmoetingsplek Jongeren	Budgetaanp.	€ 25.000
634	Indexatie op preventie	Budgetaanp.	€ 70.000
632	Kansrijke start	Budg. Neutr.	

4.2. Hulp en Welzijn

621 - Wmo Begeleiding 622 Wmo Huishoudelijke Zorg 623 Wmo individuele hulpmiddelen

Inhoudelijke ontwikkelingen:

- Wijkgerichte ondersteuning: We gebruiken de resultaten en inzichten uit de pilot Gekantelde Begeleiding om een wijkgericht laagdrempelig ondersteuningsaanbod in te richten, dat kwantitatief en kwalitatief gelijkwaardig is aan maatwerkondersteuning.
- Ondersteuning formuliereninloop: Sinds het najaar van 2022 sluit een Wmo-consulent aan bij de formuliereninloop in Waterkracht. Dit met het doel om cliënten, die anders een maatwerkvoorziening lichte begeleiding bij het doen van administratieve taken verstrekt (zouden) krijgen, naar de formuliereninloop te leiden en hen daar te helpen. Inwoners worden op deze manier tegelijkertijd in aanraking gebracht met een breed aanbod van

activiteiten en gezelligheid dat Waterkracht biedt. Deze aanpak is succesvol en willen we voortzetten.

- Samenwerking intensiveren: Door ontwikkelingen zoals de vergrijzing en ambulantisering wonen er steeds meer kwetsbare inwoners zelfstandig in de wijk en staat het zorgstelsel onder druk. Dit goed vormgeven vraagt om een domein overstijgende en integrale aanpak. Dit doen we door het intensiveren van de samenwerking en afstemming met (sub)regionale stakeholders en regiogemeenten in het zorglandschap
- Regiovisie beschermd wonen: We stellen een geactualiseerde regiovisie op voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang, met daarin de belangrijkste regionale acties in de periode 2024 tot en met 2026. De regiovisie vertalen we vervolgens in lokale acties. We maken de beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis en van opvang naar wonen eerst.
- Huishoudelijke zorg: De afstemming met de drie partners over de uitvoering van de overeenkomst huishoudelijke zorg zetten we voort. Voor 2024 zetten we daarbij vooral in op het doorontwikkelen van de signaleringsfunctie van de huishoudelijke hulpen en het voorkomen en aanpakken van mogelijke wachtlijsten door arbeidsmarktkrapte.
- Aanbesteding hulpmiddelen: Op dit moment zijn we in regionaal verband bezig met de nieuwe aanbesteding hulpmiddelen en de nieuwe aanbesteding trapliften. Beide overeenkomsten lopen namelijk af in 2024.

Wettelijke ontwikkelingen:

- Woonplaatsbeginsel beschermd wonen: Naar verwachting ontvangt de gemeente Zutphen per 1-1-2024, in het kader van de doordecentralisatie van beschermd wonen, rijksmiddelen. Deze middelen worden doorgezet naar de samenwerkingsregio met Deventer als centrumgemeente, omdat we op eenzelfde manier blijven samenwerken. De invoering hiervan gaat waarschijnlijk samen met een wettelijke wijziging van het woonplaatsbeginsel. Het woonplaatsbeginsel betekent dat gemeenten verantwoordelijk worden voor beschermd wonen voor hun eigen inwoners. Ook wanneer inwoners naar een andere gemeente verhuizen om beschermd te wonen. Nu is het nog zo dat de gemeente waar iemand zich meldt verantwoordelijk is voor beschermd wonen.
- Eigen bijdrage huishoudelijke hulp: Per 1 januari 2025 wordt de regeling passende eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp ingevoerd, waarbij met betrekking tot de hoogte van de te betalen eigen bijdrage meer rekening wordt gehouden met de financiële draagkracht van huishoudens. Daar moeten we qua beleid en uitvoering op voorsorteren.

Financiële ontwikkelingen (budgetaanpassingen):

- Begeleiding, respijtzorg en persoonlijke ontwikkeling: De begroting voor 2024 is gebaseerd op de jaarrekening 2022. Rekening houdend met de indexering van de tarieven met ingang van 2023, de verwachte indexering voor 2024 op basis van de CAO-ontwikkelingen en de verwachte lichte cliëntengroei de komende twee jaar, zijn wij tot een prognose voor 2024 gekomen.
- Huishoudelijke zorg: De begroting voor 2024 is gebaseerd op de jaarrekening 2022. Rekening houdend met de indexering van de tarieven met ingang van 2023, de verwachte indexering voor 2024 op basis van de CAO VVT ontwikkelingen en de verwachte cliëntengroei de komende twee jaar, zijn wij tot een prognose voor 2024 gekomen. Deze leidt tot hogere lasten dan voor 2024 begroot. Dit komt vooral door de forse loonstijgingen binnen de CAO VVT die we in het kader van de AMvB reële prijs Wmo door moeten berekenen in de tarieven.
- Wmo Individuele hulpmiddelen: De begroting voor 2024 is gebaseerd op de jaarrekening 2022. Rekening houdend met de indexering van de tarieven met ingang van 2023, de verwachte indexering voor 2024 op basis van de gemiddelde loonkostenstijgingen en de

verwachte cliëntengroei voor de komende twee jaar, zijn wij tot een prognose voor 2024 gekomen. Deze leidt tot iets lagere lasten dan voor 2024 begroot.

624 - Sociale basis en volksgezondheid en 625 - Wmo vervoer

Inhoudelijke ontwikkelingen:

- Thematafel dementie: We zetten in op doorontwikkeling van het voorliggend aanbod voor het groeiende aantal inwoners met dementie. In 2023 hebben we onderzoek gedaan naar de ondersteuningsbehoeften van mensen met dementie en hun mantelzorgers. In 2024 willen we ons aanbod daarop inrichten. Per 2024 hebben we een meerjarige subsidierelatie met het Odensehuis en de Bovenkamer.
- Zutphen regenbooggemeente: Dit zetten we in 2024 nog meer op de kaart. Zo heeft de gemeenteraad in maart 2023 de wens uitgesproken om een regenboogpad en regenboogbankjes te realiseren. Daarnaast is een werkgroep gestart in het kader van Zutphen Pride en wordt SchoolsOut verbreed.
- Intensiveren aantal acties doelgroep 18-/18+: We willen de doorbraakmethodiek intensiveren, de ondersteuning voor de doelgroep 18-/18+ versterken en de gemeente als betrouwbare en toegankelijke partner (in de wijk) positioneren. De komende periode wordt dit verder uitgewerkt. Daarvoor zetten we de POK-middelen in (middelen Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag).
- Extra bijdrage Waterkracht: Met Waterkracht bouwt stichting Lokaal aan een inclusieve samenleving door het creëren en ondersteunen van levendige, gastvrije ontmoetingsplekken, waar buurtbewoners van alle leeftijden en achtergronden mee doen en van waarde zijn. De ontmoetingsplek is succesvol. Door de veelheid van activiteiten is er behoefte bij Waterkracht aan meer menskracht om de aansturing te organiseren. Wij willen eenmalig deze kosten financieren. De subsidie loopt af in 2024 en wordt dan geëvalueerd.
- Ontmoetingsplek Geweldig! ondersteunen: Sinds augustus 2020 werkt Stichting Lokaal aan de ontwikkeling van Geweldig! tot een wijkrestaurant waar inwoners uit de omliggende wijken elkaar kunnen ontmoeten. Geweldig! bevindt zich in wooncomplex St. Elisabeth. In 2024/2025 ontwikkelen we een structureel voorstel in overleg met St. Lokaal. Vanaf de start ontvangt Stichting Lokaal bijdragen van het Oranjefonds en de Stichting DOEN. Die opstartsteun loopt aan het eind van 2023 af. Met een incidentele bijdrage wordt Geweldig! een stabiele basis geboden die voorkomt dat met het wegvallen van de opstartsteun Geweldig! ophoudt te bestaan.
- Kinderboerderij: Als gemeente vinden wij het belangrijk dat Kinderboerderij de Schouw blijft bestaan en dat deze gratis toegankelijk is. Hierover zijn we in gesprek met het bestuur van Stichting vrienden van de kinderboerderij. Het doel is om een meerjarig exploitatieplan op te stellen, met daarin expliciet aandacht voor dierenwelzijn en meerjarenonderhoud. Voor de begroting 2024 nemen we een realistische prognose op.

Wettelijke ontwikkelingen:

- Regionaal kader zorg: Vanwege de ontwikkelingen rondom Gelre ziekenhuizen zijn we ons er des te meer van bewust hoe belangrijk goede zorg in de regio is. Wij zetten ons in voor zorg die laagdrempelig en nabij is. Om de zorg in de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden zijn in 2022 en 2023 respectievelijk het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) getekend door het ministerie van VWS, zorgverzekeraars en gemeenten. In het kader van het IZA stellen we in 2023 samen met diverse stakeholders (waaronder zorgverzekeraars, Gelre ziekenhuizen en huisartsen) de regionale kaders en prioriteiten vast waarbinnen de komende jaren transformatieplannen voor de zorg kunnen worden uitgevoerd.

- Bevorderen van gezondheid en welbevinden: In 2023 stellen we een plan van aanpak preventie, gezondheid en sociale basis op. Om deze aanpak uit te voeren, ontvangt de gemeente ongeveer € 800.000 per jaar via een Specifieke Uitkering. Deels komt dit geld in de plaats van middelen die tot en met 2022 via een algemene uitkering aan de gemeente werden uitgekeerd.

Financiële ontwikkelingen (budgetaanpassingen)

- Wettelijke taken voortzetten: Wij gaan door met de uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van de GGD, lijkschouw en dierenopvang. De kosten hiervan zijn als gevolg van inflatie al een aantal jaren harder gestegen dan de gemeentelijke indexering.
- Thematafel gezondheid: Voor meerdere subsidies geldt dat de in de begroting gehanteerde indexering voor 2024 lager is dan de (loon)kostenstijgingen waar de subsidiepartners mee geconfronteerd werden de afgelopen jaren. Hiervoor vragen we een correctie.
- Vraagafhankelijk vervoer: het begrote bedrag voor 2024 is hoger dan wat we nu verwachten. Dat komt omdat de vraag nog niet terug is op het niveau van voor de coronapandemie. We zijn ons ervan bewust dat er toenemende kosten kunnen zijn ten aanzien van vraagafhankelijk vervoer door ontwikkelingen bij de Gelre ziekenhuizen. We zoeken uit wat dit precies kan betekenen en nemen dit op in de risicoparaagraaf van de begroting.
- Routegebonden vervoer: Hiervoor geldt dat de NEA indexering hoger ligt dan de gemeentelijke indexering.

Financiële gevolgen subprogramma 'Hulp en welzijn'

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie begroting 2024
621	Begeleiding, respijtzorg & persoonlijke verzorging	Budgetaanp.	€ 200.000
622	Huishoudelijke zorg	Budgetaanp.	€ -120.000
623	Wmo individuele hulpmiddelen	Budgetaanp.	€ -40.000
624	GGD	Budgetaanp.	€ 73.300
624	Lijkschouw	Budgetaanp.	€ 9.000
624	Dierenbescherming	Budgetaanp.	€ 10.500
624	Thematafel gezond- gezond in de stad	Budgetaanp.	€ 13.000
624	Thematafel Dementie	Budgetaanp.	€ 8.600
625	Wmo vervoer (Plus OV)-vraagafhankelijk	Budgetaanp.	€- 77.000
625	Routegebonden vervoer- begeleiding/dagbesteding	Budgetaanp.	€ 26.200
621	Inzet Wmo consulent Formulierenbrigade	Budg.neutr.	
621	Reg. Actieplan Beschermd Wonen: overhevelen rijksmiddelen naar gemeente Deventer	Budg.neutr.	
624	Huiselijk geweld	Budg.neutr.	
624	Intensiveren aantal acties doelgroep 18-/18+	Gewenst	€ 229.000
624	Zutphen regenbooggemeente	Gewenst	€ 48.000
624	Extra formatie St. Lokaal Waterkracht	Gewenst	€ 56.000 (I)
624	Project Geweldig! St. Elizabeth	Gewenst	€ 35.000 (I)
624	Kinderboerderij De Schouw	Gewenst	€ 125.000 (I)

4.3. Vergroten financiële zelfredzaamheid

605 - Minimabeleid en 608 - Schuldhulpverlening

Inhoudelijke ontwikkelingen:

- Lokale aanpak Armoedebelid: Voor veel inwoners is de verscheidenheid aan minimaregelingen en (soms tegenstrijdige) voorwaarden onoverzichtelijk. We gaan onderzoeken of we met ons armoedebelid in voldoende mate de mensen bereiken die het nodig hebben en onderzoeken het effect van onze inspanningen. Met de resultaten vernieuwen we het armoedebelid en harmoniseren we de regelingen.
- Noodhulp organiseren: De ervaringen van het noodfonds hebben laten zien dat er in de gemeente Zutphen behoefte en draagvlak is voor een – op te richten - structurele noodhulporganisatie (Stichting Urgente Noden). Daarbij leveren charitatieve fondsen de gelden voor de noodhulp en voorziet de gemeente in een bijdrage voor de overhead (met name de betaalde coördinator).
- Eén toegang voor kinderen in armoede: Stichting Leergeld gaat één toegang organiseren en bieden voor alle (inkomens-)voorzieningen voor kinderen die in armoede leven. Zij krijgen mandaat om het Kindpakket uit te voeren.
- Schuldhulp: Met het beleidsplan Passende Schuldhulp (2021) hebben we de omslag ingezet naar een proactieve, outreachende en mensgerichte gemeentelijke schuldhulp. De afgelopen jaren is al veel in de steigers gezet, zowel qua preventie-activiteiten in het voorliggend veld als qua schuldenaanpak. In 2024 hebben we extra aandacht (middels monitoring en voorlichting) voor inwoners die schulden hebben als gevolg van de huidige crisis. We gaan verder met een doorontwikkeling rondom vroegsignalering en aanpak van schulden en kijken we hoe we meer inwoners kunnen bereiken.

Wettelijke ontwikkelingen:

- Schuldhulpregeling: Het ministerie van SZW, de NVVK, de VNG en andere betrokken partijen werken samen om een verkorte aflostermijn in de minnelijke schuldregeling (Msnp) te realiseren. Zo wil het kabinet bereiken dat inwoners sneller uit de problematische schulden komen. De termijn van een Msnp-traject is op dit moment 36 maanden en is een onderlinge afspraak tussen schuldhulpverleners en schuldeisers.

610 - Inkomensvoorziening

Inhoudelijke ontwikkelingen:

- Inwoner in beeld: Met de nieuwe, meer persoonlijke en intensieve werkwijze, die uitgaat van gelijkwaardigheid, willen we het vertrouwen van onze inwoners, versterken en hen ondersteunen in een menswaardig bestaan. Het betreft een project met een looptijd tot en met 2026, waarna borging van de nieuwe werkwijze plaatsvindt.

Wettelijke ontwikkelingen:

- Participatiewet in Balans: Naar aanleiding van het rapport De Participatiewet in Balans volgen een aantal wetswijzigingen voor een meer menselijke maat, waarvan de invoering is voorzien voor 2024. De voorgestelde maatregelen zijn het makkelijker maken van de opstap naar werk, mogelijk maken van ontvangen giften en meer ruimte voor mantelzorgers.

Financiële ontwikkelingen (budgetaanpassingen):

- Gebundelde uitkering (BUIG): Gemeenten ontvangen van het Rijk een BUIG uitkering voor de uitvoering van de Participatiewet. Voor 2024 is de verwachting is dat BUIG vergoeding €20.260.000,- bedraagt. Onze meerjarenprognose 2023 en verder voor de Buig uitkering

bedraagt €19.915.600,- wat dus een voordeel geeft van €345.000,- op de inkomsten. Voor 2024 wordt uitgegaan van een groei van 20 inwoners (daar waar we de laatste jaren een daling zagen). Verwachting is dat deze groei van uitkeringsgerechtigden gedekt kan worden met de reguliere budgetten binnen product 610.

670 Inburgering

Inhoudelijke ontwikkelingen:

- Faciliteren inburgering en huisvesting vluchtelingen: De toestroom van (Oekraïense) vluchtelingen blijft. We werken aan een actieve integratie van asielzoekers en statushouders en we blijven creatief aan de slag om een effectief en passend integratieproces te bieden. Woningcorporaties kunnen de huishoudens niet huisvesten zonder extra kosten te maken. Om aan onze wettelijke taak te kunnen voldoen, is het noodzakelijk om woningcorporaties te faciliteren en hiervoor budget te reserveren. We willen het integratieproces bevorderen door maatwerk te leveren en het meedoen in de samenleving stimuleren. Hiervoor zijn extra middelen nodig.
- Regionale samenwerking: We vervullen als gemeente Zutphen een actieve rol als vice-voorzitter in de regionale samenwerking, ter voorbereiding op de nieuwe Spreidingswet.

Wettelijke ontwikkelingen:

- Wettelijke taak opvang asielzoekers: Het kabinet wil gemeenten in de nieuwe Spreidingswet een wettelijke taak geven in het opvangen van asielzoekers. Het betreft een permanente regeling voor een nieuw stelsel van asielopvang. Dat stelsel moet er ook voor zorgen dat de opvang van asielzoekers beter wordt verspreid onder de gemeenten. Extra formatie is nodig om de nieuwe taken in verband met de Spreidingswet goed uit te voeren.

Financiële gevolgen subprogramma 'Vergroten financiële bestaanszekerheid'

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie begroting 2024
610	Rijksbijdrage BUIG – voordeel	Budgetaanp.	- €345.000
605	Kindpakket overzetten naar Armoedetafel	Budg. Neutr.	
670	Extra formatie beleid team Inkomen tbv Spreidingswet	Budg. Neutr.	
670	Asiel en integratie	Gewenst	€ 50.000
605	Ontwikkelen lokale aanpak armoedebeleid	Gewenst	€ 40.000 (I)
605	Structurele inzet coördinatie St. Urgente Noden (SUN)	Gewenst	€ 50.000

4.4. Sport, bewegen en verenigingen

Sport – 530

Inhoudelijke ontwikkelingen:

- Sportvisie herijken: In 2020 is de visie op sport en bewegen gemeente Zutphen opgesteld. Door alle ontwikkelingen de afgelopen jaren in de sport, maar zeker in de gemeente Zutphen met de komst van het sportbedrijf, is het nodig om in de loop van 2024 de herijking van de visie te starten. Met de nieuwe visie kunnen we gericht keuzes maken voor een toekomstbestendige sportinfrastructuur en een effectief sportstimuleringsbeleid.
- Professionaliseren Zutphens Sport- en accommodatiebedrijf (ZSA): In 2024 vindt de verdere professionalisering van governance, beleid en uitvoering van het Zutphens sport- en

accommodatiebedrijf plaats. In de dienstverleningsovereenkomsten worden afspraken met het ZSA vormgegeven. Hierdoor zijn afspraken en verwachtingen over en weer inzichtelijk. Tot slot kan de overdracht van de exploitatie van de buitensportcomplexen richting het ZSA worden afgerond.

- Buurtsportcoach gezondheid: De buurtsportcoaches zorgen voor een groepsgericht sport- en beweegaanbod voor diverse doelgroepen (en met name ouderen) om het (regelmatig) bewegen te stimuleren. Zij doen dit in samenwerking met lokale sportaanbieders en vanuit een gedeelde visie. De buurtsportcoach gezondheid was deels gefinancierd met Coronamiddelen en willen we nu structureel financieren.
- Sportgala: In 2024 vindt het sport- en verenigingsgala plaats.

Wettelijke ontwikkelingen:

- De bestuurlijke afspraken over de Brede Regeling Combinatiefuncties (buurtsportcoach-regeling) zijn vanaf 2023 herzien.

Financiële ontwikkelingen (budgetaanpassingen):

- Exploitatiebijdrage ZSA: in de begroting 2023 is ten onrechte niet de gehele bijdrage ZSA verantwoord: per abuis zijn niet alle panden meegenomen in de exploitatievergoeding aan ZSA. Dit herstellen we nu.
- Energiekosten sportaccommodaties: er is een flinke stijging van de energiekosten, met name bij het zwembad. Ondanks verschillende energiebesparende maatregelen zijn de kosten flink gestegen.

Financiële gevolgen subprogramma 'Sport, bewegen en verenigen'

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie begroting 2024
530	Exploitatiebijdrage ZSA	Budgetaanp.	€ 480.000
530	Energiekosten sportaccommodaties	Budgetaanp.	€ 505.000
530	Onderzoek Sportvisie	Gewenst	€ 40.000 (I)
530	Buurtsportcoach gezondheid	Gewenst	€ 30.000

4.5. Veiligheid

120 Brandweer

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Samen met de Veiligheidsregio Noord-oost Gelderland (VNOG) blijven we inzetten op een integrale hulpverlening bij rampenbestrijding en crisisbeheersing. De kosten aan de Gemeenschappelijke regeling VNOG stijgen als gevolg van de afspraken die gemaakt zijn in het nieuwe verdeelmodel.

140 Openbare Orde en Veiligheid

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Prioriteit bij ondermijning en drugscriminaliteit: De nadruk ligt in 2024 op de aanpak en bestrijding van drugscriminaliteit en ondermijning. Het doel van de aanpak is om een beter zicht te krijgen op ondermijning, het herkennen van signalen en het samen met andere partners optrekken om ondermijnende criminaliteit te bestrijden en te voorkomen. In 2024

evalueren we deze aanpak. Er is incidenteel budget voor formatie nodig om de aanpak van ondermijning te continueren.

- Procesregie versterken: We houden zicht en grip op uiteenlopende individuele multiproblematiek via de vier samenwerkende procesregisseurs. De procesregisseurs bieden zorg en bestrijden overlast of onveiligheid van (overige) inwoners.
- Toezicht en handhaving versterken: Extra Boa's worden meer en meer ingezet op onderwerpen zoals evenementen, (jongeren)overlast en uitgaansavonden. In beginsel worden Boa's niet ingezet in gevaarlijke situaties, maar zij krijgen wel meer te maken met incidenten of agressie door bijvoorbeeld mensen die onder invloed zijn van alcohol of drugs. Dit is vooral van toepassing op Boa's die 's nachts in het uitgaansleven werken. Om deze taak goed uit te kunnen oefenen vinden we het belangrijk dat ze goed zijn toegerust met bijvoorbeeld portofoons en handboeien. Ook extra trainingen en opleidingen om al deze taken goed uit te kunnen oefenen zijn nodig.

Financiële gevolgen subprogramma Veiligheid

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie begroting 2024
140	Uitbreiding formatie ondermijning	Noodzakelijk	€ 100.000 (I)
120	Verhogen bijdrage VNOG	Budgetaanp.	€ 89.000
140	Uitbreiding formatie procesregie Zorg	Gewenst	€ 75.000 (I)
140	Middelen en materialen toezicht en handhaving.	Gewenst	€ 50.000

Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen

Financiële ontwikkelingen (budgetaanpassingen)

- Vennootschapsbelasting: door hogere omzetten en lagere kosten bij Leesten-Oost stijgt het belastbaar bedrag. Ook het tarief is gestegen (0,8%).

Financiële gevolgen Algemene dekkingsmiddelen

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie begroting 2024
922	Vennootschapsbelasting	Budgetaanp.	€ 87.400

Paragraaf Bedrijfsvoering

Inleiding

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens rond de gemeentelijke bedrijfsvoering. Met bedrijfsvoering worden de bedrijfsprocessen bedoeld die nodig zijn om de doelstellingen in de programma's te realiseren.

De afgelopen jaren is er, mede vanwege de bezuinigingen, beperkt geïnvesteerd in onze bedrijfsvoering. Ondertussen blijven we als gemeente Zutphen onverminderd ambitieus, is de wereld om ons heen meer complex geworden en zijn ontwikkelingen doorgegaan, zoals het meer informatie gestuurd werken. We hebben te maken gehad met crises als opvang van Oekraïners en Corona en een ramp zoals de gasexplosie in een appartementencomplex.

Al met al wordt in toenemende mate een beroep gedaan op bedrijfsvoering en komt de interne dienstverlening onder druk te staan. Voorbeelden zijn het tijdig leveren van gewenste informatie en de advisering en begeleiding bij ontwikkelingen. Door krapte in de formatie en de genoemde ontwikkelingen kan bedrijfsvoering de teams niet op de gewenste manier ondersteunen. Hiermee lopen we niet alleen intern risico qua bedrijfsvoering in zijn geheel, maar staat ook, zij het indirect, de dienstverlening aan onze inwoner onder druk.

Deze ontwikkelingen maken eens te meer helder dat we als gemeentelijke organisatie flexibel en wendbaar moeten zijn. Hierop voorbereid zijn en tegelijkertijd de (interne)dienstverlening borgen, is voor de komende jaren een van de grote opgaven.

Organisatieontwikkeling

Inhoudelijke ontwikkelingen:

- Doorontwikkeling organisatie: In de eerste helft van 2023 is het programma gebouwd voor de doorontwikkeling van de organisatie. Dit programma wordt in 2023-2024-2025 uitgevoerd. Het Programma Doorontwikkeling bestaat uit verschillende onderdelen o.a., Dienstverlening, Omgaan met elkaar, wijkgericht werken, sturing en talentontwikkeling. Het programma wordt uitgevoerd samen met de medewerkers en zoveel mogelijk in relatie tot het werk en de rol van de medewerkers. We willen in 2024 en 2025 een impuls geven met een incidenteel werkbudget.
- Doorgaand leer- en ontwikkelprogramma: Het is belangrijk dat medewerkers zelfbewust zijn en in staat zijn hun huidige rol in de organisatie goed te vervullen. En dat ze zich ontwikkelen naar rollen die in de toekomst gevraagd gaan worden. Met name digitalisering en dienstverlening vragen extra aandacht. Wij willen leren en ontwikkelen professionaliseren en een doorgaand leer- en ontwikkelprogramma maken per domein/team. Onze ambitie is om mensen te boeien en te binden aan onze organisatie, mensen die passen bij de ambities van de gemeente, die hun vak verstaan, zich kunnen verbinden, op elkaar vertrouwen en verantwoordelijkheid nemen. Investeren in de opleiding van onze medewerkers is hierbij van het grootste belang. Hiervoor vragen we structureel extra middelen.
- Investering nodig voor duurzame inzetbaarheid van medewerkers: Naast de investering in de ontwikkeling van medewerkers, is ook een investering nodig in de duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers, bijvoorbeeld als het gaat om vervanging tijdens ziekte en het opvangen van piekbelastingen. Hiervoor wordt uw raad gevraagd de huidige loonsom structureel met 1,4% te verhogen.
- Dienstverlening inbedden: In 2023 stellen we de visie op dienstverlening op, waar uw raad, en inwoners en ondernemers bij betrokken worden. Dienstverlening staat niet stil na het opstellen van een visie. Om de organisatie (en college en uw raad) bij de fysieke en online

dienstverlening aan inwoners en bedrijven te adviseren en de ontwikkeling en borging van processen te organiseren is een beleidsadviseur dienstverlening noodzakelijk.

- Zichtbaarheid gemeente: Zichtbaarheid van de gemeentelijke organisatie en bestuurlijke gremia is belangrijk om de afstand tussen overheid en inwoner kleiner te maken: makkelijk benaderbaar zijn, alert kunnen reageren op ontwikkelingen, signaleren, etc zijn belangrijke elementen. Het gaat om medewerkers en bestuurders 'buiten', in contact met inwoners, of in de openbare ruimte, op social media, in het stadhuis. In de visie op dienstverlening is dit een belangrijk onderdeel. Om te weten hoe inwoners dit ervaren stellen we voor in 2024 een onderzoek te doen zodat de conclusies meegenomen kunnen worden in het uitvoeringsplan voor de visie op dienstverlening.
- Verhoging opleidingsbudget team Burgerzaken: De eisen voor medewerkers Burgerzaken worden steeds strenger. Men moet voldoen aan bepaalde kennis en uitvoeringseisen. Dit heeft te maken met de fraudegevallen reisdocumenten en toekennen BSN nummers. De opleidingen worden hoogstwaarschijnlijk verplicht en moeten periodiek worden afgesloten met een examen. Dit vraagt een structurele verhoging van het opleidingsbudget van het team Burgerzaken.
- Onderzoek artikel 213a Gemeentewet: Jaarlijks voert de gemeente (verplicht) onderzoek in het kader van artikel 213A. Het ene jaar betreft het rechtmatigheidsonderzoek en het andere jaar doelmatigheidsonderzoek.
- Verhoging budget ARBO en personeelsvereniging: Het is nodig het budget te verhogen om de toenemende kosten voor arbo maatregelen te kunnen verhogen, het beleid te actualiseren en de BHV apparatuur te moderniseren. Met de personeelsvereniging is afgesproken dat de werkgever jaarlijks een bijdrage per lid geeft.

Financiële ontwikkelingen (budgetaanpassingen)

- Leefgeldvergoeding thuiswerken: in de nieuwe CAO is de thuiswerkvergoeding verhoogd.

Financiële gevolgen 'Organisatieontwikkeling'

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie begroting 2024
960	Leefgeldvergoeding thuiswerken	Budgetaanp.	€ 25.000
960	Opleidingsbudget burgerzaken	Noodzakelijk	€ 15.000
922	Programma doorontwikkeling van de organisatie werkbudget 2024	Budg. Neutr.	
960	Adviseur dienstverlening	Gewenst	€ 95.600
922	Onderzoek zichtbaarheid gemeente	Gewenst	€ 25.000 (I)
960	Verhogen loonsom ziektevervangings en piekbelasting	Gewenst	€ 500.000
960	VTO budget	Gewenst	€ 50.000
922	Onderzoek 213a	Gewenst	€ 25.000
960	Verhoging budget ARBO en PV	Gewenst	€ 22.000

Huisvesting

Inhoudelijke ontwikkelingen:

- Voorbereiding huisvestingsplan: Uw raad heeft eerder een krediet beschikbaar gesteld voor huisvesting om de gemeentelijke organisatie bijeen te brengen. Mede door corona en ontwikkelingen ten aanzien van het meer thuiswerken, heeft dit project nog geen uitvoering gekregen. Met het opstellen van een dienstverleningsvisie wordt duidelijk hoe wij als gemeentelijke organisatie met onze inwoners, bedrijven en instellingen om willen gaan. Dit wordt vertaald naar wat hiervoor qua organisatie en huisvesting nodig is om hier invulling

aan te geven. Aan uw raad wordt gevraagd om vanuit het krediet voor huisvesting voor 2024 een bedrag beschikbaar te stellen als voorbereidingskrediet.

Bedrijfsvoering op orde

Inhoudelijke ontwikkelingen:

- **Ondersteuning werving en selectie door HR:** Door de krapte op de arbeidsmarkt is het belangrijk dat we onze positie als aantrekkelijke werkgever verstevigen. Hier horen moderne en marktconforme arbeidsvoorwaarden bij en een inspirerende werkomgeving. De krappe arbeidsmarkt in combinatie met vergrijzing leidt tot een grotere mobiliteit. Deze mobiliteit biedt kansen om nieuwe getalenteerde medewerkers aan te trekken maar is ook een uitdaging voor de functies waarbij de arbeidsmarkt krap is. Een goede ondersteuning vanuit HR om teams te ondersteunen bij het werven, inbedden en behouden van (nieuwe) collega's is nodig.
- **Uitbreiding communicatie:** Communicatie wordt steeds belangrijker bij alles wat de gemeente doet. Of het nu gaat om interne organisatieverandering, de uitvoering van beleid en interactie met onze inwoners, de opvang van vluchtelingen of een ontploffing in het centrum. Goede communicatie is meer en meer noodzakelijk om als overheid de relatie met onze inwoner te onderhouden en het vertrouwen te herstellen. Hiervoor vragen we extra formatie. We willen toegankelijk taalgebruik, ook in onze standaard brieven en overeenkomsten. Daar willen we eenmalig capaciteit op inzetten.
- **Arbeidsmarktcommunicatie:** Bij het werven van nieuw personeel is de wijze waarop we communiceren steeds belangrijker geworden. Daarom gaan we in 2024 een arbeidsmarktcommunicatiestrategie uitwerken.
- **Groter beroep op juristen:** Met de toenemende juridificering van de samenleving wordt er steeds vaker een beroep gedaan op de juristen. Afgelopen periode is bij diverse specifieke casussen een groot beroep gedaan op de juristen waardoor werkzaamheden, zoals het opleveren van een jaarverslag bezwaar en beroep, met vertraging zijn uitgevoerd. Ook ontbreekt de capaciteit om de 'vak'juristen binnen de teams goed te ondersteunen. Uitbreiding van het team is nodig.
- **Professionaliseren contractbeheer:** Het komt steeds vaker voor dat wij op contractniveau geschillen hebben met leveranciers/ dienstverleners. Ook worden wij steeds vaker aansprakelijk gesteld of worden claims bij de gemeente neergelegd. Met het door ontwikkelen van het contractbeheer kunnen we beter uitvoering geven aan de opvolging en uitvoering van contracten en claims voor zijn. Uitbreiding van de ambtelijke capaciteit is nodig.
- **Doorontwikkeling Planning en Control cyclus:** Het is belangrijk dat de planning en control cyclus zo vormgegeven wordt dat deze een goede inzet van middelen en sturing op het realiseren van doelen ondersteunt. Met deze Voorjaarsnota 2023 zijn inhoud en financiën dichter bij elkaar gebracht waardoor uw raad beter in positie is om een integrale afweging te maken. Met uw raad wordt verder gekeken hoe de planning en control cyclus verder kan worden doorontwikkeld. Voor de organisatie, ontwikkeling en borging is formatie nodig.
- **Professionaliseren van functioneel beheer:** Het vakgebied functioneel beheer is sterk aan het veranderen. Er komen meer cloudapplicaties met eigen leveranciers, er wordt meer gevraagd van medewerkers en het takenpakket is zwaarder en meer complex. Een rechtmatige, effectieve en efficiënte bedrijfsvoering en daarmee goede ondersteuning van gebruikers vraagt om een goede opleiding van medewerkers en om het goed beleggen van functioneel beheer. Dit geldt voor het team Publiekszaken in het bijzonder, waar de afgelopen jaren structurele functioneel beheer taken zijn toegevoegd en waar dit niet structureel in de formatie is geborgd.

- Informatieveiligheid versterken: De afgelopen jaren is meerdere malen duidelijk geworden dat ook de gemeente slachtoffer kan worden van een ransomware aanval. Informatieveiligheid en privacy hebben de afgelopen jaren continue onze aandacht gehad. We hebben dan ook een aantal verplichte taken formatie ingericht: een Privacy Officer en adviseur, een CISO en een FG. We willen dit vakgebied blijven ontwikkelen en steeds onderzoeken op welke punten onze organisatie verder versterkt kan worden. Daarom hebben we een integraal plan voor informatieveiligheid en privacy opgesteld dat erop gericht is om op termijn aan de Baseline Informatievoorziening Overheid (BIO) te voldoen. Voor 2024 e.v. vragen we middelen voor het aantrekken van een informatieadviseur informatieveiligheid (ISO).

Wettelijke ontwikkelingen:

- Website in het Engels: Volgens wetgeving moet onze website naar het Engels vertaald worden.

Financiële gevolgen 'Bedrijfsvoering op orde'

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie begroting 2024
960	Vertaling website (naar Engels)	Wettelijk	€ 7.000 (I)
960	Ondersteuning werving en selectie	Noodzakelijk	€ 57.000
960	Professionaliseren contractbeheer	Noodzakelijk	€ 57.000
960	Uitbreiding juristen	Noodzakelijk	€ 50.000
960	Coördinator planning en control	Noodzakelijk	€ 90.000
960	Communicatieadvies	Noodzakelijk	€ 175.900
960	Adviseur Informatieveiligheid	Noodzakelijk	€ 107.000
960	Vereenvoudigen overeenkomsten en brieven	Noodzakelijk	€ 50.000 (I)
960	Formatie functioneel beheer (incl burgerzaken)	Noodzakelijk	€ 255.600
960	Arbeidsmarktcommunicatie	Gewenst	€ 40.000 (I)

Digitale transitie en informatieveiligheid

Inhoudelijke ontwikkelingen:

- Applicaties vervangen: Diverse applicaties moeten vervangen worden.
VTH Applicatie: Onze huidige applicatie Bouwregistratie voor de ondersteuning van Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) is aan vervanging toe. Deze applicatie voldoet niet aan de eisen die onder meer het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en open standaarden stellen. In 2023 wordt hier een aanbesteding voor gestart en in 2024 wordt de nieuwe applicatie geïmplementeerd. De exploitatiekosten zijn naar verwachting hoger dan die van onze huidige applicatie Bouwregistratie
Applicaties Sociaal Domein: Eind 2022 hebben wij besloten een tijdelijke overeenkomst aan te gaan met onze huidige leverancier voor 3 jaar. Dit met de restrictie dat er een aanbesteding gestart wordt voor een nieuwe applicatie. Deze aanbesteding start in 2023. De implementatie brengt kosten met zich mee. Denk aan kosten voor projectleiding, consultancy, opleiding gebruikers en het leggen van koppelingen tussen applicaties. Uitgangspunt is dat de exploitatielasten gelijk blijven aan de huidige lasten, het betreffen alleen implementatiekosten.
Vervanging applicaties parkeerbeheer:
De contracten van onze parkeerbeheer applicaties Citypermitt en Citycontrol lopen af op 1 januari 2025. In 2024 moeten we deze applicaties aanbesteden en implementeren.

Uitgangspunt is dat de exploitatielasten gelijk blijven aan de huidige lasten, het betreffen alleen implementatiekosten.

- **Datagedreven werken:** In 2023 hebben we verdere stappen gezet in de ontwikkeling van Datagedreven werken. De basis voor doorontwikkeling is gelegd. Voor 2024 en verder zien we een ontwikkeling in vooral het ontsluiten van data bronnen via (API) koppelingen met verschillende applicaties. In 2024 willen we starten met het verder (beleidsmatig) inbedden van datagedreven werken in de organisatie. We stellen een (beleids)plan op. Ook moeten medewerkers in de organisatie opgeleid worden om data en data-analyses te gebruiken binnen verschillende beleidsterreinen.
- **Aansluiten op Haal Centraal:** In 2024 gaan we een Api gateway implementeren en aansluiten op de landelijke ontwikkeling “Haal Centraal” voor de gegevens uit de basisregistraties. Hiermee maken we een stap naar Common Ground en worden de basisgegevens rechtstreeks uit de bron beschikbaar in de diverse applicaties. Om aan te sluiten moeten er nieuwe koppelingen worden gelegd via de API gateway. Op termijn resulteert dit in uitfasen van ons huidige gegevensmagazijn. De exploitatielast voor aansluiten op Haal Centraal via de API gateway wordt daarmee naar verwachting budget neutraal.
- **Onderzoek outsourcing:** Voor 2025 staat budgettair de vervanging van een deel van de ICT-infra gereserveerd. Dit is een natuurlijk moment om te onderzoeken hoe onze ICT omgeving er in de toekomst uit moet zien. Ter voorbereiding hierop is onderzoek noodzakelijk wat voor gemeente Zutphen de meest passende oplossing is op dit vlak, om zo gedegen voorbereid te zijn. Hiervoor willen we een extern onderzoek naar de mogelijkheden.
- **Verplichte pakbon:** Team archeologie moet werken en deponeren aan de hand van de verplichte pakbon. Het digitale werkproces moet hierop zijn ingericht.

Wettelijke ontwikkelingen

- **Beveiligingssoftware aanschaffen:** om te voldoen aan de wettelijke normen is het nodig software aan te schaffen voor het monitoren en de logging van onze ICT omgeving. Het budget is bedoeld voor beheer en onderhoud.

Financiële gevolgen ‘Digitale transitie en informatieveiligheid’

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie begroting 2024
960	Extra opleidingskosten functioneel beheer (zie toelichting bij BV op orde)	Gewenst	€ 20.000
960	Informatieveiligheid software	Wettelijk	€ 20.000
960	VTH applicatie	Noodzakelijk	€ 40.000 € 65.000 (I)
960	Applicaties sociaal domein	Noodzakelijk	€ 75.000 (I)
960	Applicatie parkeerbeheer	Noodzakelijk	€ 45.000 (I)
960	Pakbon archeologie	Budg. neutr	
960	Datagedreven werken	Gewenst	€ 30.000 € 50.000 (I)
960	Onderzoek outsourcing	Gewenst	€ 20.000 (I)
960	Aansluiten op Haal	Gewenst	€ 20.000 (I)

Hoofdstuk 3 Financiën algemeen

Bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2024 – 2027 hanteren wij een aantal algemene en financiële regels die wij, zoals gebruikelijk, ter besluitvorming aan de raad voorleggen. Voordat wij deze uitgangspunten aan de raad voorleggen, gaan wij in algemene zin in op de huidige financiële situatie van onze gemeente.

De financiële situatie van onze gemeente is te kwalificeren als stabiel en gezond. Het weerstandvermogen is conform de richtlijnen van de provincie goed, dit geldt ook voor veel andere criteria die de provincie hanteert bij de financiële beoordeling van een gemeente. Een belangrijke oorzaak van onze financiële positie is het gekozen uitgangspunt van de raad om ieder jaar een structureel sluitende meerjarenbegroting aan te bieden. Dit houdt in dat ieder jaar de structurele lasten gedekt worden door structurele baten.

Deze Voorjaarsnota geeft de belangrijkste kaders voor de komende begroting. Wij brengen in beeld welke plannen, budgetaanpassingen en nieuw beleid er voor met name 2024 liggen. Het totaal van de voorjaarsnota zoals wij u die nu presenteren kent voor drie begrotingsjaren een negatief saldo. Een belangrijke ontbrekende schakel voor het voltooien van de voorjaarsnota is de meicirculaire. Deze is nog niet bekend tijdens het schrijven van deze voorjaarsnota. De Meicirculaire geeft voor de komende jaren een actueel beeld van de Algemene Uitkering die wij van het Rijk ontvangen. De verwachting is dat de uitkomsten van de Meicirculaire de berekende begrotingssaldi in positieve zin gaan bijstellen.

Inmiddels is duidelijk dat het Rijk de incidentele bijdrage in 2026 van €1 miljard voor alle gemeenten doorzet voor 2027 e.v. en de bijdrage dus structureel van aard wordt. Deze bijdrage van €1 miljard betreft een compensatie voor het niet meer automatisch ophogen van het accres. Dit betekent voor onze gemeente een extra Algemene Uitkering van rond de 2,6 miljoen euro structureel. Daarnaast is de vraag relevant voor welk bedrag het rijk de inflatie compenseert. Veel gemeentelijke uitgaven kennen een hogere indexatie dan de tot nu toe vastgestelde 3,2%.

Vooralsnog gaan wij ervan uit dat de Meicirculaire de negatieve jaarresultaten in deze voorjaarsnota gaat opheffen en de meerjarenbegroting 2024 – 2027 structureel sluitend is. Mocht dit onverhoopt toch niet het geval zijn dat moeten er bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2024 – 2027 aanvullende maatregelen getroffen worden. Deze maatregelen bestaan uit:

- Het doornemen van de gewenste ontwikkelingen voor 2024. Welke ontwikkelingen kunnen worden geschrapt of doorgeschoven.
- Het analyseren welke baten verder verhoogd kunnen worden.
- Welk oud beleid kan worden geschrapt ten faveure van nieuw beleid.
- Welke bezuinigingen kunnen eventueel worden voorgelegd aan de raad.

Nogmaals, wij gaan ervan uit dat de Meicirculaire 2023 voldoende ruimte geeft om de ingebrachte voorstellen voor 2024 e.v. van financiële dekking te voorzien. Mocht dit toch niet geheel het geval zijn, dan verwachten wij de begrotingssaldi met geringe aanpassingen zodanig te wijzigen dat er geen sprake meer is van negatieve jaarsaldi waardoor de meerjarenbegroting 2024 – 2027 structureel sluitend is.

Hoofdstuk 4 Technische en financiële uitgangspunten meerjarenbegroting 2024 – 2027

Zoals ieder jaar bij de Voorjaarsnota brengen wij de belangrijkste technische en financiële uitgangspunten nog even onder de aandacht van de raad.

De meerjarenbegroting 2024 – 2027 baseren wij op reële inkomsten en uitgaven.

Dit uitgangspunt betekent dat de begrotingscijfers in de meerjarenbegroting 2024 – 2027 niet bewust lager c.q. hoger worden geraamd dan verwacht mag worden. Dus, uitgaven worden niet lager ingeschat en inkomsten niet hoger ingeschat dan dat op basis van de feiten mag worden verwacht.

De meerjarenbegroting 2024 – 2027 is structureel sluitend.

Een structureel sluitende begroting betekent dat de structurele lasten in de begroting gedekt worden door structurele baten. De structurele dekking van de lasten is belangrijk omdat daarmee dekkingsproblemen in de toekomst worden voorkomen. Een structureel sluitende begroting houdt ook in dat bij een dekkingstekort van de begroting dit tekort teniet wordt gedaan door structurele besparingen, inkomstenverhogingen en lastenverzwaring.

Behoudens onttrekkingen uit de reserve Kapitaallasten en de egalisatiereserves worden er geen onttrekkingen geraamd uit de reserves ten behoeve van de reguliere exploitatie.

Dit uitgangspunt houdt in dat structurele uitgaven niet gedekt mogen worden door incidentele inkomsten vanuit de reserves. Reserves zijn incidentele middelen waarvan de omvang eindig is. Vanuit een solide financieel perspectief is het daarom niet gewenst deze incidentele middelen aan te wenden voor structurele uitgaven omdat dan op termijn een dekkingsprobleem ontstaat. Dit geldt niet voor de reserve Kapitaallasten omdat deze reserve exact die kapitaallasten omvat die gedurende een periode ook nodig zijn.

Voor het begrotingsjaar 2024 is het uitgangspunt de jaarschijf 2024 uit de meerjarenbegroting 2023 – 2026.

Dit technisch uitgangspunt betekent dat de basis voor de begroting 2024 is vastgelegd in de vorig jaar opgestelde meerjarenbegroting 2023 – 2026. Alle mutaties op de begroting 2024 worden verwerkt binnen de opgestelde begroting 2024 zoals in november 2022 door de raad is vastgesteld.

De structurele doorontwikkeling van de lonen wordt vastgesteld op 5,2%.

Bij het reëel ramen hoort ook een loonindexatie die recht doet aan de verwachting hierover. Wij volgen hierin de indexatie zoals afgegeven door het Centraal Plan Bureau (CPB). Het CPB geeft een loonindexatiepercentage af van 5,2%. Gezien de stijging van de lonen in 2023 met gemiddeld 7% lijkt ons dit een reëel stijgingspercentage.

De structurele prijsontwikkeling van de overige budgetten wordt vooralsnog vastgesteld op 3,1%.

Op dit moment geeft het CPB voor 2024 een prijsindexatiepercentage af van 3,1%. Dit percentage is de stijging van de prijzen t.o.v. 2023 toen de prijzen fors omhoog schoten. In de huidige prijzen zijn de gestegen prijzen van 2023 al verwerkt.

Hoofdstuk 5 Financiële doorkijk 2024 – 2027

In dit hoofdstuk geven we het financiële beeld voor de jaren 2024 – 2027.

Tabel financiële situatie voor de verwerking van de diverse voorstellen:

Alle bedragen in euro's

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Saldo begroting 2023	5.515.600	8.846.100	1.177.300	1.177.300
September en december circulaire	1.375.000	1.500.000	1.665.000	1.665.000
Éénmalige bijdrage *			2.635.000	
Totaal beschikbaar	6.890.600	10.346.100	5.477.300	2.842.300
Indexering	-3.486.900	-3.486.900	-3.486.900	-4.041.100
Netto beschikbaar	3.403.700	6.859.200	1.990.400	-1.198.800

* Inmiddels is bekend dat de incidentele bijdrage een structurele bijdrage vanuit het Rijk wordt.

In een vorig hoofdstuk zijn alle voorstellen toegelicht voor het jaar 2024 e.v. Hieronder volgt de financiële samenvatting hiervan en is het financiële plaatje compleet, exclusief de gevolgen van de Meicirculaire. Zoals eerder is aangegeven zijn de gevolgen van de meicirculaire van groot belang voor onze financiële positie. De verwachting is dat de uitkomsten van de Meicirculaire zodanig zijn dat de huidige negatieve jaarcijfers, met uitzondering van 2025, zich gaan herstellen en alle jaren van de meerjarenbegroting 2024 – 2027 structureel sluitend zijn.

In onderstaande tabel wordt aangegeven voor welk doeleinde er geld wordt aangevraagd voor de meerjarenbegroting 2024 – 2027. Zie voor de toelichting op de categorieën de leeswijzer (pag. 5). In de tabellen maken we de invloed van de diverse begrotingsvoorstellen zichtbaar. Van het beschikbare saldo worden eerst de voorstellen in het kader van wettelijk nieuw beleid afgetrokken, daarna de voorstellen met een budgetaanpassing, vervolgens de voorstellen voor noodzakelijk nieuw beleid en tenslotte de voorstellen gewenst nieuw beleid.

Tabel met verwerking voorstellen wettelijk nieuw beleid:

Omschrijving	Programma	2024	2025	2026	2027
Beschikbaar saldo		3.403.700	6.859.200	1.990.400	-1.198.800
Wettelijk nieuw beleid	1. Politiek dichtbij	13.100	11.800	11.100	-19.700
	2. Wonen en Leefbaarheid	370.000	468.200	90.000	90.000
	3. Werken en Leren	0,00	0,00	0,00	0,00
	4. Zorgen en samenleven	317.600	317.600	317.600	317.600
	5. Algemene Dekkingsmiddelen en Bedrijfsvoering	27.000	20.000	20.000	20.000
	Totaal wettelijk nieuw beleid	727.700	817.600	438.700	407.900
Beschikbaar na verwerking		2.676.000	6.041.600	1.551.700	-1.606.700

wettelijk nieuw beleid					
------------------------	--	--	--	--	--

Tabel met verwerking voorstellen budgetaanpassingen:

Omschrijving	Programma	2024	2025	2026	2027
Beschikbaar saldo		2.676.000	6.041.600	1.551.700	-1.606.700
Budgetaanpassing	1.Politiek dichtbij	-131.000	-125.000	-185.000	-200000
	2. Wonen en Leefbaarheid	232.100	232.100	232.100	232.100
	3. Werken en Leren	-1.170.000	-1.295.000	-1.795.000	-1.795.000
	4. Zorg en Samenleven	429.500	431.000	433.500	487.500
	5. Algemene Dekkingsmiddelen en Bedrijfsvoering	1.480.400	1.480.400	1.480.400	1.480.400
	Totaal budgetaanpassingen	841.000	723.500	166.000	205.000
Beschikbaar na verwerking budgetaanpassing		1.835.000	5.318.100	1.385.700	-1.811.700

Tabel met verwerking voorstellen noodzakelijk nieuw beleid:

Omschrijving	Programma	2024	2025	2026	2027
Beschikbaar saldo		1.835.000	5.318.100	1.385.700	-1.811.700
Noodzakelijk nieuw beleid	1.Politiek dichtbij	165.800	162.800	90.800	90.800
	2. Wonen en Leefbaarheid	45.000	25.000	25.000	25.000
	3.Werken en leren	0,00	0,00	0,00	0,00
	4.Zorgen en Samenleven	100.000	0,00	0,00	0,00
	5.Algemene Dekkingsmiddelen en Bedrijfsvoering	1.102.500	847.500	847.500	847.500
	Totaal noodzakelijk nieuw beleid	1.413.300	1.035.300	963.300	963.300
Beschikbaar na verwerking noodzakelijk beleid		421.700	4.282.800	422.400	-2.775.000

Tabel met verwerking voorstellen gewenst nieuw beleid:

Omschrijving	Programma	2024	2025	2026	2027
Beschikbaar saldo		421.700	4.282.800	422.400	-2.775.000
gewenst nieuw beleid	1. Politiek dichtbij	478.700	418.700	338.700	338.700
	2. Wonen en Leefbaarheid	558.500	192.000	181.800	887.100
	3. Werken en leren	408.700	315.900	315.900	315.900
	4. Zorgen en Samenleven	878.000	570.000	530.000	490.000
	5. Algemene Dekkingsmiddelen en Bedrijfsvoering	877.600	842.600	824.600	824.600
	Totaal gewenst nieuw beleid	3.201.500	2.339.200	2.191.000	2.856.300
Beschikbaar na verwerking gewenst beleid		-2.779.800	1.943.600	-1.768.600	-5.631.300

Recapitulatie van de financiële cijfers (samenvatting bovenstaande gegevens):

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Beschikbaar saldo	3.403.700	6.859.200	1.990.400	-1.198.800
Wettelijk nieuw beleid	727.700	817.600	438.700	407.900
Budgetaanpassing	841.000	723.500	166.000	205.000
Noodzakelijk nieuw beleid	1.413.300	1.035.300	963.300	963.300
Gewenst nieuw beleid	3.201.500	2.339.200	2.191.000	2.856.300
Totaal voorstellen	6.183.500	4.915.600	3.759.000	4.432.500
Eindsaldi	-2.779.800	1.943.600	-1.768.600	-5.631.300

Zoals eerder al verwoord geeft het geheel een negatief beeld voor bijna alle begrotingsjaren. Toch gaan wij ervan uit dat na verwerking van de meicirculaire wij een structureel sluitende meerjarenbegroting kunnen aanbieden. Dit laatste conform onze eigen begrotingsregels. Mocht de meicirculaire niet zorgen voor sluitende begrotingssaldi gaan wij kijken naar het verminderen van nieuw beleid, oud beleid of het formuleren van bezuinigingsvoorstellen.